

ИНТЕР-ПРОД ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

јун 2022 / број 66

6/2022

Србија - Златибор, водопад Гостиље

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Претплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравој и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА БРИГУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
0800 111 111

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ISSN 2560-3221

Година VI, број 66, ЈУН 2022.

Оснивач и издавач:

ИНГ-ПРО

Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а**За оснивача и издавача:**

Горан Грцић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:

Др Маријана Жиравац Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:

Мр Андријана Ивић, саветник за порезе и рачуноводство у редакцији часописа „Пословни саветник“;
Душан Рајаковић, спец. менаџмента здравствених установа;
мр Жељко Албанезе;
др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник“;
дипл. екон. Тања Ђелкапић, саветник у Министарству финансија

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашевић

Штампа:

Марго-арт, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836 890
факс: +381 11 2836 474
имејл: urednik@ingpro.rs

СIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за рачуноводство, финансије и порезе / главни и одговорни уредник Маријана Жиравац Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017) - . - Београд : ИНГ-ПРО, 2017- (Београд : Digital art). - 30 cm

Месечно. - Друго издање на другом медијуму:

Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-3825

ISSN 2560-3221 = Пословни саветник
COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:
011/2836-820, 2836-821, 2836-822
или имејлом: office@ingpro.rs

Уводна реч уредника

*„Молимо њамејне и њошњене да чувају здравље и не њубе наду.
За сваки случај. Ако нам нико друји не њомојне.“*

Душко Радовић

Милутин је отишао у оближњу књижару да Марици купи канцеларијски материјал. По стриктној Марициној наредби не сме да изађе из књижаре док јој не ишчита све што пише на фискалном рачуну који је добио. Онако натоварен кутијом папира и кесама пуним кошуљица, спајалица и графитних оловака, подноси Марици рапорт: „Касир“.

Само што је изговорио Марица га прекида: „То ми не треба, читај даље.“

„Како не треба, па то је најлепши део ове кобасице од папира“, одговара јој Милутин, „жена се зове Нада, не може бити лепше име.“

„Нада ми ништа не значи, него кад треба да одбијем ПДВ“, нестрпљиво му одговара Марица, „зато читај даље.“

„ИД купца“, заусте Милутин.

„Е, тоооо, то ми је најважније“, одјекну из телефона Маричин глас тако да су чули сви у књижари.

„Пише десет, па двотачка, па онај број што си ми рекла да издиктирам касирки“, изрекче Милутин и заћута, очекујући поново Маричину реакцију, искрено спреман да дуго остане у књижари, с обзиром на то како досад тече њена провера рачуна.

Марица ћути.

„Да читам даље, Марице“, бојажљиво ће Милутин.

„Не треба, важно ми је само да тај податак о мом ПИБ-у постоји на рачуну. Долази кући, кафа ти се већ охладила.“

„А не интересује те шта пише у начину плаћања?“

„Јао мени, то сам заборавила.“

„Пише 'латна картица'“, чита Милутин, „а тако сам богами и платио“.

С друге стране прво мук, а затим се чује Маричин глас: „Више ни сам сигурна, мајко мила, шта ћу сад?!“

„Ја долазим кући“, одговара Милутин док придржава раменом телефон и почиње да диже кутију са папиром и кесе, „јер како се ови што пишу прописе нећкају на сваких петнаест дана, те мало ћемо 'готовина', а онда опет мало 'картица', ја или идем кући или да се инсталирам као инвентар у књижари и чекам да се опет измени начин плаћања, па да скачем на Наду да ми мења фискални рачун.“

„Деда Мраз ме баш не воли, ни делић моје новогодишње жеље ми није испунио. Прописи се мењају брже него што могу да прочитам, а смршали су ми само живци. Ко остане макар привидно нормалан, причаће“, уздахну Марица и оде да скува Милутину другу кафу.

Маријана Жиравац Младеновић,
главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник“

АКТУЕЛНА ТЕМА

Измене и допуне Правилника о ПДВ-у и Правилника о врстама фискалних рачуна у вези са корпорацијским картицама	6
Поступање издаваоца корпорацијске картице у случају када је корпорацијска картица дебитна	8
Поступање издаваоца корпорацијске картице у случају када је корпорацијска картица кредитна	9
Поново је допуњен Правилник о ПДВ-у – прописана су правила издавања електронске фактуре за промет извршен субјекту јавног сектора за који је издат фискални рачун	10
Измена Правилника о врстама фискалних рачуна у вези са начинима плаћања	11
Фискализација: Обавеза продаваца на пијачним тезгама да евидентирају промет на мало преко електронских фискалних уређаја одложена до 1. јануара 2023. године	13

РАЧУНОВОДСТВО

Правни оквир за вршење електронске трговине – трговине путем интернета	14
1 Електронска трговина из угла Закона о трговини	14
1.1 Продаја преко електронске продавнице	15
1.2 Продаја преко електронске платформе	15
1.3 Дропшипинг облик електронске трговине	15
1.4 Посебни услови за обављање трговине на мало и пружање услуга потрошачима	16
2 Електронска трговина из угла Закона о електронској трговини	17
2.1 Обавезне информације о правном лицу / предузетнику који се бави електронском трговином	18
2.2 Комерцијална порука	18
2.3 Закључење уговора у електронском облику	19
2.4 Одговорност трговца – пружаоца услуга	19
3 Електронска трговина из угла Закона о заштити потрошача	21
3.1 Одустајање потрошача од уговора	24
4 Електронска трговина из угла Закона о оглашавању	27
Рачуноводствено обухватање електронске трговине (продаје путем интернета)	30
1 Обавезне евиденције у електронској трговини	30
2 Признавање прихода од продаје робе путем интернета	32
3 Продаја добара преко електронске продавнице	33
3.1 Трошкови доставе добара	33
3.2 Разграничење прихода од продаје када испорука није завршена у истом обрачунском периоду када је започета	34
3.3 Наплата добара поужећем	35
3.4 Наплата добара платном/кредитном картицом или електронским новцем	36
3.5 Наплата добара уплатом на рачун трговца	37
3.6 Повраћај добара од стране купца	39
3.7 Оштећење добра или мањак добара настао у току доставе	39
3.8 Испорука добара у иностранство	41
4 Продаја добара преко електронске платформе	42
4.1 Повраћај добара од стране купца	45

4.2 Оштећење добра или мањак добара настао у току доставе.....	46
4.3 Услуге оглашавања.....	46
5 Дропшипинг продаја преко електронске продавнице или електронске платформе.....	47
Фискализација промета извршеног путем интернета.....	50
1 Пријављивање пословних просторија у којима се обавља даљинска трговина.....	50
2 Издавање фискалног рачуна у штампаној или електронској форми.....	51
3 Врсте фискалних рачуна и типови трансакција.....	51
3.1 Авансно плаћање.....	52
3.2 Повраћај добара од стране купца.....	54
3.3 Оштећење добра или мањак добара настао у току доставе.....	55
3.4 Ко издаје фискални рачун за испоруку добара коју врше приватни достављачи?.....	56
4 Избор начина плаћања.....	56
5 Испорука добара и пружање услуга лицима из иностранства.....	56
6 Евидентирање промета извршеног путем интернета правним лицима.....	59
Рачуноводство продаје путем самоуслужних уређаја – аутомата.....	60
1 Продаја путем аутомата из угла Закона о трговини.....	60
1.1 Вођење КЕП књиге.....	61
2 Продаја путем аутомата из угла Закона о фискализацији.....	61
3 Опорезивање промета ПДВ-ом.....	64
4 Рачуноводствено обухватање продаје путем самоуслужних уређаја.....	64
Повећање основног капитала друштва из нераспоређене добити и резерви (нето имовине) након усвајања финансијских извештаја за 2021. годину.....	69
1 Законске одредбе о повећању основног капитала из нето имовине друштва.....	69
2 Упис и регистрација повећања основног капитала.....	73
3 Порески аспект и рачуноводствено евидентирање.....	74
Кратке теме из области фискализације кроз питања претплатника.....	75
Фискални рачун са ПИБ-ом купца и додатни рачун који уз њега издаје продавац.....	75
Када се обавезно исказује податак у пољу „ИД купца“?.....	76
Када се обавезно исказује податак у пољу „Опционо поље купца“?.....	77
Када се обавезно исказује „ЕСИР време“?.....	77
Када се обавезно исказује референтни број, односно врши референцирање на други документ?.....	77
Правила издавања рачуна за аванс, а затим и рачуна за промет.....	78
Рефундација купцу на основу промета извршеног пре почетка примене Закона о фискализацији.....	79
Фискални рачун за промет по основу ког је аванс плаћен пре почетка примене Закона о фискализацији.....	79
Шта радити у случају грешке – када се нешто погрешно куца или се грешком исти промет фискализује више пута?.....	79
Евидентирање једнонаменских вредносних ваучера преко фискалног уређаја.....	80
Чување старих дневних извештаја фискалне касе.....	82
Поступање у случају кvara фискалног уређаја.....	82
Повраћај ПДВ-а страним путницима.....	83
Обавеза поништавања фискалног рачуна у ком је наведен погрешан начин плаћања.....	83
Начин плаћања на рачуну који издаје хотел (за услуге ноћења и услуге доручка).....	83
Пренос дуговања и потраживања између резидената и нерезидената по основу реализованог спољнотрговинског промета и кредитних послова са иностранством.....	84
1 Пренос дуговања и потраживања по основу реализованог спољнотрговинског промета робе и услуга резидената који се не сматра комерцијалним кредитима и зајмовима.....	85
Пример уговора о преносу дуговања.....	87

Пример изјаве резидента	89
2 Пренос дуговања и потраживања резидената по основу кредитних послова са иностранством	90
3 Извештавање Народне банке Србије о кредитним пословима са иностранством	91
4 Обављање платног промета – послова преноса дуговања и потраживања – са иностранством	92
Наплата из иностранства	93
Плаћања према иностранству	93

ПОРЕЗИ

Интернет продаја (електронска трговина) из угла опорезивања промета ПДВ-ом	94
1 Продаја добара преко електронске продавнице	94
1.1 Услуга доставе	95
1.2 Повраћај добара од стране купца	97
1.3 Оштећење добра или мањак добара настао у току доставе	98
1.4 Испорука добара у иностранство	99
2 Продаја добара преко електронске платформе	103
2.1 Услуга доставе	103
2.2 Повраћај добара од стране купца	104
2.3 Оштећење добра или мањак добара настао у току доставе	108
2.4 Услуга оглашавања	108
3 Дропшипинг продаја преко електронске продавнице или електронске платформе	109
4 Продаја услуга путем интернета	109
5 Право на одбитак претходног пореза по основу фискалног рачуна за промет којем је претходила уплата аванса	111
Префактурисање трошкова које (не)доводи до измене пореске основице са аспекта Закона о ПДВ-у	113
1 Префактурисање трошкова које није предмет опорезивања ПДВ-ом	114
Примери префактурисања трошкова који нису предмет опорезивања ПДВ-ом	116
2 Префактурисање трошкова који су саставни део накнаде за извршени промет	117
Измена пореске основице на основу префактурисања споредних трошкова	118
3 Издавање рачуна по основу префактурисања трошкова	118
Префактурисање трошкова и право на одбитак претходног пореза по том основу	120
Примери префактурисања трошкова који доводе до измене пореске основице	121

ЗАРАДЕ

Пореске олакшице на зараде лица која обављају послове истраживања и развоја код послодаваца	123
1 Услови коришћења пореске олакшице	123
Шта су „истраживање и развој“?	123
Који послодавци остварују право на фискалне олакшице?	123
Који послодавци НЕ МОГУ да остварују право на фискалне олакшице?	123
Ко су запослени на истраживању и развоју?	124
Време проведено на пословима истраживања и развоја	125
Евидентирање зараде запосленог који непосредно ради на истраживању и развоју	125

2 Обрачун пореских олакшица	126
3 Евидентирање података за сваког запосленог који ради на истраживању и развоју	129
4 Документација коју је послодавац који остварује право на пореско ослобођење дужан да обезбеди за сваки појединачни пројекат	131
Кратке теме из области зарада и других примања кроз питања претплатника.....	132
Накнада трошкова исхране и превоза запосленом који је упућен на рад у иностранство	132
(Не)постојање обавезе плаћања социјалних доприноса у Србији када је предузетник (обавља делатност у Србији) истовремено у радном односу у Хрватској.....	132
Обрачун отпремнине коју исплаћује послодавац услед технолошког вишка запосленог који је у претходном периоду био упућен на рад код другог послодавца	133
Исплата накнаде по основу права индустријске својине – жига нерезидентном физичком лицу	134
Утврђивање капиталног добитка приликом продаје непокретности коју је физичко лице стекло поклоном	135
Одобравање позајмице оснивачу који је у радном односу у свом друштву	136
Опорезивање награде остварене на конкурс за пројекте за израду ауторских дела	136

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

Новине у систему финансирања здравствене заштите и контроле трошкова лечења осигураних лица – централизоване јавне набавке и електронско фактурисање	138
Претходне процесне радње.....	138
Обавезе и начини поступања здравствених установа и добављача	139
Поступања и обавезе добављача у новом систему.....	141
Фактуре за испоручена добра и извршене услуге које су Републичком фонду за здравствено осигурање достављане у папирној форми	142

СТАТИСТИКА

Календар пореских и других обавеза за јун 2022. године.....	143
Актуелни статистички подаци на дан 25. 5. 2022. године	147
1 Просечна месечна зарада по запосленом	147
2 Доприноси за социјално осигурање.....	147
2.1 Стопе доприноса	147
2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса	147
2.3 Највиша основица за обрачун доприноса.....	147
3 Минимална зарада	147
4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом.....	147
5 Индекс потрошачких цена	147
6 Законске камате	148
6.1 Годишња камата за неблаговремено плаћене јавне приходе	148
6.2 Годишња законска затезна камата	148
7 Накнаде трошкова и друга примања запослених	148

Измене и допуне Правилника о ПДВ-у и Правилника о врстама фискалних рачуна у вези са корпорацијским картицама

У „Службеном гласнику РС” бр. 49/2022 од 21. 4. 2022. године објављени су:

- Правилник о изменама и допунама Правилника о порезу на додату вредност и
- Правилник о допуни Правилника о врстама фискалних рачуна, типовима трансакција, начинима плаћања, позивању на број другог документа и појединостима осталих елемената фискалног рачуна.

Оба правилника ступила су на снагу 22. априла 2022. године. Одмах по објављивању претплатнике смо обавестили о изменама путем мејл-сервиса.

Усвојеним изменама и допунама та два правилника уређује се изузетак од уобичајеног третмана ПДВ рачуна и фискалног рачуна када се у идентификацији купаца користе **корпорацијске картице**. Тим изменама у значајној мери олакшава се пословање привредних субјеката – обвезника фискализације у **делатности трговине на мало моторним горивима** у специјализованим продавницама, **као и њиховим купцима**, али и у другим областима где је уобичајено коришћење корпорацијских картица за идентификацију купаца и праћење оствареног промета.

У Правилник о врстама фискалних рачуна, типовима трансакција, начинима плаћања, позивању на број другог документа и појединостима осталих елемената фискалног рачуна (даље: Правилник о фискалним рачунима) додат је члан 2а који гласи:

„Када се промет добара и услуга на мало **врши имаоцу инструмента** издатог од стране обвезника фискализације – испоручиоца добара, односно пружаоца услуга, који служи за утврђивање новчаних обавеза примаоца добара, односно услуга према издаваоцу (даље: корпорацијска картица), **обвезник фискализације издаје искључиво фискални рачун за промет** из члана 2. став 1. тачка 1) и члана 2. став 2. овог правилника, независно од тога да ли је реализација тог промета претходно наплаћена, **ако су испуњени следећи услови**:

1) да су издавалац и прималац корпорацијске картице закључили писани уговор о коришћењу корпорацијске картице којим се уређује коришћење корпорацијске картице;

2) да је уговором из тачке 1) овог става предвиђено да испоручилац добара, односно пружалац услуга утврђује новчану обавезу примаоца за календарски месец или за краћи период у календарском месецу.

За промет добара и услуга из става 1. овог члана обвезник фискализације – испоручилац добара, односно пружалац услуга издаје рачун односно рачуне у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност.

Обвезник фискализације који је издао рачун, односно рачуне за целокупан промет добара и услуга из става 1. наведеног члана, извршен у календарском месецу, за тај промет може да изда фискални рачун из члана 3. став 1. тачка 2) и члана 3. став 3. Правилника о фискалним рачунима, на којем наводи податак: ’рефундација.’

Из члана 2а Правилника о фискалним рачунима може да се закључи следеће:

■ Обвезник фискализације – издавалац корпорацијске картице – издаје искључиво фискални рачун за промет (*Промет Прогаја*) у тренутку извршења промета имаоцу корпорацијске картице, уколико су испуњени наведени услови:

1) да су издавалац и прималац корпорацијске картице закључили писани уговор о коришћењу корпорацијске картице којим се уређује коришћење корпорацијске картице;

2) да је тим уговором предвиђено да испоручилац добара, односно пружалац услуга утврђује новчану обавезу примаоца за календарски месец или за краћи период у календарском месецу.

■ Чак и ако купци – имаоци корпорацијске картице унапред плаћају за будући промет добара и услуга на мало, обвезник фискализације – издавалац корпорацијске картице није дужан да изда фискални рачун за аванс (*Аванс Прогаја*).

■ Када се промет добара и услуга врши имаоцу корпорацијске картице, фискални рачун за тај промет не сматра се рачуном у смислу Закона о ПДВ-у, већ за тај промет обвезник фискализације – издавалац корпорацијске картице, који је уједно и испо-

„Опционо поље купца” попуњава се у формату: 60: ддммгггг_ддммгггг и обухвата све фискалне рачуне издате од 00.00.00 првог датума до 23.59.59 последњег унетог датума.

Артикли у фискалном рачуну *Промет* *Рефундација* могу да буду представљени и збирно: укупна количина једног артикла са свих фискалних рачуна за промет и њихова јединична цена (када је цена у посматраном периоду иста).

За промет добара и услуга извршен корпорацијским картицама обвезник фискализације – испоручилац добара, односно пружалац услуга издаје рачун односно рачуне у складу са Законом о ПДВ-у.

Дакле, фискални рачуни *Промет* *Продаја* сторнирају се издавањем фискалног рачуна *Промет* *Рефундација* (који се не доставља кориснику корпорацијске картице), а за извршен промет издаје се рачун или више рачуна у складу са Законом о ПДВ-у.

На наведени начин пореска обавеза за обвезника који обавља промет утврђује се на основу:

- ПДВ рачуна за аванс (ако се све што је уплаћено не реализује до краја месеца, тј. за авансне уплате за које није извршен промет до краја пореског периода) и
- ПДВ рачуна за промет, а не на основу фискалних рачуна.

Авансни ПДВ рачун издаје се на крају месеца и то само за онај део авансне уплате који није реализован кроз промет (потрошен) до краја месеца. За уплаћени износ који је потрошен (извршен је промет) издаје се ПДВ рачун у складу са чланом 165. Правилника о ПДВ-у.

Поступање издаваоца корпорацијске картице у случају када је корпорацијска картица кредитна

Корпорацијска картица је кредитна уколико купцу омогућава плаћање на одложено. По правилу, рачуни за извршени промет издају се на 7, 10, 15 или месец дана.

Приликом евидентирања сваког појединачног промета издаје се фискални рачун *Промет* *Продаја*, који садржи:

- идентификацију купца, нпр. 10: ПИБ купца или другу ознаку купца;
- у пољу „Опционо поље купца” број корпорацијске картице – 50: Број корпорацијске картице;
- начин плаћања – „ваучер”.

По истеку периода у ком је уговорено фактурисање ради наплате потраживања за све фискалне рачуне издате у том периоду може да се изда фискални рачун *Промет* *Рефундација*.

Фискални рачун *Промет* *Рефундација* не издаје се купцу имаоцу корпорацијске картице, већ га обвезник фискализације издаје за интерне потребе како се не би дупло задуживао за ПДВ (ако питање смањења пореске обавезе по издатим фискалним рачунима за корпорацијске картице није решио на други начин). У тај збирни фискални рачун *Промет* *Рефундација* обвезник уноси:

- идентификациони број ИД купца (ПИБ или ЈМБГ за предузетника пољопривредника и предузетника друго лице);
- у „Опционо поље купца” временски период – календарски месец или део месеца који обухвата све издате фискалне рачуне који имају три дефинисане карактеристике: да је унет ПИБ купца, да је унет број корпорацијске картице и да је начин плаћања „ваучер”;
- у „Референтни број” – број последњег фискалног рачуна из наведеног периода, издат за наведеног купца, без обзира на број корпорацијске картице;
- у „Референтно време” – време са фискалног рачуна из претходне тачке (датум и време издавања референтног фискалног рачуна).

„Опционо поље купца” попуњава се у формату: 60: ддммгггг_ддммгггг и обухвата све фискалне рачуне издате од 00.00.00 првог датума до 23.59.59 последњег унетог датума.

Артикли у фискалном рачуну *Промет* *Рефундација* могу да буду представљени и збирно: укупна количина једног артикла са свих фискалних рачуна за промет и њихова јединична цена (када је цена у посматраном периоду иста). За промет добара и услуга извршен корпорацијским картицама обвезник фискализације – испоручилац добара, односно пружалац услуга издаје рачун односно рачуне у складу са Законом о ПДВ.

Дакле, фискални рачуни *Промет* *Продаја* сторнирају се издавањем фискалног рачуна *Промет* *Рефундација* (који се не доставља кориснику корпорацијске картице), а за извршен промет издаје се рачун или више рачуна у складу са Законом о ПДВ-у (издаје се ПДВ рачун са елементима из члана 42. став 4. Закона о ПДВ-у).

Поново је допуњен Правилник о ПДВ-у – прописана су правила издавања електронске фактуре за промет извршен субјекту јавног сектора за који је издат фискални рачун

Министар финансија већ после месец дана од претходних измена и допуна поново је донео **Правилник о допуни Правилника о порезу на додату вредност**, који је објављен у „Службеном гласнику РС” бр. 59/2022 од 20. маја, а ступио је на снагу наредног дана од дана објављивања, тј. у суботу 21. маја 2022. године.

У Правилник о ПДВ-у додат је нови члан 198а, којим су прописана правила за могућност издавања електронске фактуре у случају када је промет добара или услуга извршен субјекту јавног сектора и када је за тај промет издат фискални рачун у складу са прописима којима се уређује фискализација.

Разлог за прописивање новог правила је то што подаци о промету који је извршен субјектима јавног сектора и за који је издат фискални рачун у складу са Законом о фискализацији нису видљиви у Централном регистру фактура (ЦРФ), као што је требало да буду.

Иако би е-фискализација и е-фактуре требало да функционишу као повезани системи, очигледно је да систем не функционише како је замишљено, па се документи унети у Систем за управљање фискализацијом (фискални рачуни издати са идентификацијом купца из јавног сектора) не виде у систему електронских фактура.

Подсећамо на то да:

- обвезник фискализације, када врши промет на мало субјекту јавног сектора, има обавезу да изда фискални рачун у којем као ИД купца уноси **ознаку 12: ПИБ и ЈБКЈС купца (ПИБ:ЈБКЈС);**
- на основу издатог фискалног рачуна подаци субјекта јавног сектора из Система за управљање фискализацијом **требало је** да буду преузети у Систем електронских фактура, а затим и у ЦРФ;

- складу са Законом о електронском фактурисању (члан 3. став 2. тачка 1) обвезник нема обавезу да издаје електронску фактуру за промет на мало у складу са законом који уређује фискализацију.

С обзиром на то да систем не функционише како је било замишљено, извршене су допуне Правилника о ПДВ-у како обвезници не би дошли у ситуацију да два пута дугују ПДВ и да се истовремено створе услови да подаци буду евидентирани у ЦРФ-у.

Нови члан 198а Правилника о ПДВ-у гласи:

„За промет добара и услуга за који је издат фискални рачун у складу са прописима којима се уређује фискализација, обвезник ПДВ на захтев субјекта јавног сектора, одређеног прописима којима се уређује електронско фактурисање, издаје електронску фактуру у складу са тим прописима.

Захтев из става 1. овог члана нарочито садржи:

- број фискалног рачуна из става 1. овог члана;
- изјаву субјекта јавног сектора да ПДВ исказан у фискалном рачуну из става 1. овог члана није коришћен као претходни порез, односно да је извршена исправка одбитка претходног пореза.

После издавања електронске фактуре из става 1. овог члана, обвезник ПДВ може да изда фискални рачун у којем је наведен податак 'ре-фундација' за промет за који је издат фискални рачун и електронска фактура из става 1. овог члана."

Дакле, обвезник ПДВ-а који је извршио промет добара или услуга и који је промет евидентирао преко електронског фискалног уређаја у складу са прописима о фискализацији, издаје електронску фактуру уколико:

■ субјект јавног сектора који је одређен у складу са прописима о електронском фактурисању **упути захтев да му се изда електронска фактура**;

■ **упућени захтев садржи број фискалног рачуна и изјаву** субјекта јавног сектора да ПДВ исказан у фискалном рачуну није коришћен као претходни порез, односно да је извршена исправка одбитка претходног пореза.

Уколико су наведени услови испуњени, обвезник ПДВ-а издаје **електронску фактуру и фискал-**

ни рачун „рефундација“ за промет за који је издат фискални рачун и електронска фактура.

На приказани начин (трајно или привремено) решава се питање евидентирања промета на мало који изврше обвезници ПДВ-а субјектима јавног сектора у Систему електронских фактура.

ПС

Редакција

Измена Правилника о врстама фискалних рачуна у вези са начинима плаћања

Министар финансија донео је Правилник о изменама Правилника о врстама фискалних рачуна, типовима трансакција, начинима плаћања, позивању на број другог документа и појединостима осталих елемената фискалног рачуна (даље: Правилник), који је објављен у „Службеном гласнику РС” бр. 50/2022 од 28. априла 2022. године и ступио је на снагу на дан објављивања. Одмах по објављивању претплатнике смо обавестили о изменама путем мејл-сервиса.

Према измењеном члану 6. став 1. тачка 1) Правилника, обвезник фискализације, преко електронског фискалног уређаја, у оквиру податка о начину плаћања на фискалном рачуну, зависно од средства плаћања којим купац, односно корисник услуга плаћа испоручена добра, односно пружене услуге, наводи **„готовина” – ако се плаћање врши готовим новцем (новчаницама и кованим новцем), инстант трансфером одобрења на продајном месту, платном картицом и чеком.**

Дакле, брисани су следећи подаци о начинима плаћања:

- „инстант плаћање” – ако се плаћање врши инстант трансфером одобрења на продајном месту;
- „платна картица” – ако се плаћање врши платном картицом;

- „чек” – ако се плаћање врши чеком;

У складу са наведеним, према измењеном члану 6. Правилника, обвезник фискализације, преко електронског фискалног уређаја, у оквиру податка о начину плаћања на фискалном рачуну наводи је дан од следећих података, зависно од средства плаћања којим купац, односно корисник услуга плаћа испоручена добра, односно пружене услуге:

- „готовина” – ако се плаћање врши готовим новцем (новчаницама и кованим новцем), инстант трансфером одобрења на продајном месту, платном картицом и чеком;
- „пренос на рачун” – ако се плаћање врши налогом за уплату или налогом за пренос;
- „ваучер” – ако се плаћање врши ваучером, новчаним боновима, интерним картицама или сличним средством плаћања;
- „друго безготовинско плаћање” – ако се плаћање врши безготовински, другим средством плаћања које се сматра дозвољеним у Републици Србији, у складу са законом.

У случају да купац, односно корисник услуга испоручена добра, односно пружене услуге плаћа користећи више од једног начина плаћања, обвезник фискализације, преко електронског фискалног уређаја, у оквиру податка о начину плаћања на фискалном рачуну може да наведе и више података, при чему је у обавези да исказе и плаћене износе, подељене по појединачним начинима плаћања.

Већ после две недеље од претходних измена и допуна министар финансија поново је донео Правилник о изменама и допуни Правилника о врстама фискалних рачуна, типовима трансакција, начинима плаћања, позивању на број другог документа и појединостима осталих елемената фискалног рачуна, који је објављен у „Службеном гласнику РС” бр. 57/2022 од 12. маја и ступа на снагу наредног дана од дана објављивања, тј. 13. маја 2022. године.

Измене и допуне Правилника о фискалним рачунима извршене су у делу који се односи на означавање података о начину плаћања. Наиме, према поново измењеном члану 6. став 1. Правилника о фискалним рачунима, обвезник фискализације, преко електронског фискалног уређаја, у оквиру податка о начину плаћања, у смислу члана 5. став 2. тачка 11) Закона о фискализацији, на фискалном рачуну наводи један од следећих података, зависно од средства плаћања којим купац, односно корисник услуга плаћа испоручена добра, односно пружене услуге:

- 1) „готовина” – ако се плаћање врши готовим новцем (новчаницама и кованим новцем);
- 2) „инстант плаћање” – ако се плаћање врши инстант трансфером одобрења на продајном месту;
- 3) „платна картица” – ако се плаћање врши платном картицом;
- 4) „чек” – ако се плаћање врши чеком;
- 5) „пренос на рачун” – ако се плаћање врши налогом за уплату или налогом за пренос;
- 6) „ваучер” – ако се плаћање врши ваучером, новчаним боновима, интерним картицама или сличним средством плаћања;
- 7) „друго безготовинско плаћање” – ако се плаћање врши безготовински, другим средством плаћања које се сматра дозвољеним у Републици Србији, у складу са законом.

После става 1. у члану 6. Правилника о фискалним рачунима додаје се нови став 2, који гласи:

„Изузетно од става 1. овог члана, електронски фискални уређај преко којег се евидентира промет услуге предаје хране и пића за конзумацију на лицу места у смислу прописа којим се уређује порез на додату вредност и промет хране и пића који се врши у објекту пекаре, без обзира на то да ли се преко тог електронског фискалног уређаја евидентира и други промет на мало, мора за евидентирање начина плаћања да има искључиво следеће опције:

- 1) 'готовина' – ако се плаћање врши готовим новцем (новчаницама и кованим новцем), инстант трансфером одобрења на продајном месту, платном картицом и чеком;
- 2) 'пренос на рачун' – ако се плаћање врши налогом за уплату или налогом за пренос;
- 3) 'ваучер' – ако се плаћање врши ваучером, новчаним боновима, интерним картицама или сличним средством плаћања;
- 4) 'друго безготовинско плаћање' – ако се плаћање врши безготовински, другим средством плаћања које се сматра дозвољеним у Републици Србији, у складу са законом.”

У складу са наведеним, приказаним изменама и допунама Правилника о фискалним рачунима за највећи број обвезника фискализације суштински се враћа старо решење, којим је било предвиђено да се плаћање инстант трансфером одобрења на продајном месту, платном картицом и чеком означава засебним начинима плаћања која не припадају категорији „готовина”. Међутим, плаћање инстант трансфером одобрења на продајном месту, платном картицом и чеком ипак ће се означавати као „готовина” у случају промета који обављају обвезници фискализације који врше промет услуге предаје хране и пића за конзумацију на лицу места у смислу прописа којим се уређује порез на додату вредност и промет хране и пића који се врши у објекту пекаре.

ПС

ИНГ-ПРО

Редакција

Фискализација: Обавеза продаваца на пијачним тезгама да евидентирају промет на мало преко електронских фискалних уређаја одложена до 1. јануара 2023. године

У „Службеном гласнику РС” бр. 51/2022 од 29. 4. 2022. године објављена је измена Уредба о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета на мало преко електронског фискалног уређаја (даље: Уредба), при чему је на дан објављивања измена и ступила на снагу.

Према **новом члану 4а** Уредбе обвезници фискализације који се баве продајом добара и услуга на пијачним тезгама и сличним објектима немају обавезу евидентирања промета на мало и примљених аванса за промет на мало преко електронског фискалног уређаја почев од 1. маја

2022. године закључно са 31. децембром 2022. године. Дакле, за наведене обвезнике продужава се прелазни период током којег неће бити у обавези да евидентирају промет на мало преко електронских фискалних уређаја.

Осим наведеног, изменом члана 3. став 2. тачка 3) Уредбе прописано је да се **изузимање од обавезе евидентирања промета на мало преко електронских фискалних уређаја односи на комплетан ваздушни превоз путника (шифра делатности 51.10), а не само на међународни превоз путника, како је иницијално било прописано.**

КАЛКУЛАТОР КАМАТА

у оквиру електронског издања ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблаговремено плаћене јавне приходе и за неблаговремено плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а поред свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција **Моје каматне стоје**, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе како би прилагодио обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуна камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, а могу и да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуна камата пропорционалном или конформном методом. Поред ових, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална), која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблаговремено плаћене јавне приходе, на неблаговремено плаћен царински дуг и неблаговремено плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За више информација и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Правни оквир за вршење електронске трговине – трговине путем интернета

Трговина путем интернета последњих година све више добија на значају, како због нижих трошкова пословања (нпр. не плаћа се закуп пословног простора) и приступа већем броју потрошача тако и због бројних погодности за саме потрошаче (уштеда времена, једноставност поређења понуда и сл.), а свакако и глобалних прилика. За трговце је, осим прихода, важно и да буду упознати са прописима који регулишу наведену материју како би избегли потенцијалне спорове и казне.

Уколико се највећи износ прихода остварује путем интернет продаје, односно у плану је да се након отварања друштва највећи део прихода остварује преко интернета, у Агенцији за привредне регистре требало би да се региструје претежна делатност коју ће друштво обављати, која ће одговарати тим пословима. Интернет продаја у датом случају одговара шифри делатности **47.91, односно називу Трговина на мало посредством интернета или преко интернета.**

Међутим, у складу са чланом 4. Закона о привредним друштвима, друштво има претежну делатност, која се региструје у складу са законом о регистрацији, **при чему може да обавља и све друге делатности које нису законом забрањене, независно од тога да ли су одређене оснивачким актом, односно статутом, што значи следеће:**

- уколико највише прихода настаје прометом преко интернета, онда шифра делатности мора да буде претежна, а трговац може да се бави и другим пословима;
- уколико је продаја преко интернета споредна делатност коју обавља, друштво није у обавези да упише шифру те делатности у АПР нити она мора да буде наведена у оснивачком акту, а трговац је дужан да пре свега донесе одлуку о отпочињању обављања одређене делатности.

За обављање делатности електронске трговине нису потребне посебне дозволе и одобрења надлежног државног органа, с обзиром на то да је чланом 5. Закона о електронској трговини

(„Сл. гласник РС” бр. 41/2009, 95/2013 и 52/2019) прописано да је пружање услуга информационог друштва слободно, тј. да није потребна посебна дозвола или одобрење.

1 Електронска трговина из угла Закона о трговини

Законом о трговини („Сл. гласник РС” бр. 52/2019 – даље: Закон) трговина на мало (мало-продаја) дефинисана је као продаја робе и/или пружање услуга потрошачима ради задовољавања личних потреба или потреба домаћинства. Чланом 13. Закона регулисано је да се трговина на мало и пружање услуга потрошачима обавља као:

- 1) трговина на продајном месту;
- 2) трговина личним нуђењем;
- 3) даљинска трговина, под којом се подразумева:
 - (1) електронска трговина,
 - (2) остала даљинска трговина путем других средстава.

Даљинска трговина, у складу са чланом 17. Закона, представља истицање понуде и закључење уговора за продају робе/услуге употребом једног или више средстава комуникације на даљину.

Електронска трговина је вид даљинске трговине која се остварује тако што се роба/услуга нуди, наручује и продаје путем интернета.

Електронска трговина нарочито се обавља као:

- 1) продаја робе/услуга преко електронске продавнице (основни облик електронске трговине);
- 2) продаја робе/услуга преко електронске платформе која повезује трговце и потрошаче (продаја преко е-комерц (енг. *e-commerce*) платформе);
- 3) продаја робе преко електронске продавнице или електронске платформе, при чему се роба испоручује потрошачу директно од произвођача/велетрговца (дропшипинг (енг. *dropshipping*) облик електронске трговине).

кларација) и члана 20. (одговорност преносиоца огласне поруке). Члан 20. тог закона примењује се изузетно уколико преносилац огласне поруке не поступи у складу са решењем инспектора.

Законом о оглашавању прописана су и **посебна правила с обзиром на предмет оглашавања**, нпр. алкохолних пића, дуванских производа, електронских цигарета и др. (чланови 46–61. Закона о оглашавању). Сходно члану 63. став 3. Закона о оглашавању директно оглашавање према физичким лицима врши се, у складу са правилима о оглашавању, путем средстава комуникације на даљину у складу са Законом о заштити потрошача, с тим што, ако се потрошачи успротиве директном оглашавању, оглашивач, односно преносилац огласне поруке дужан је да убудуће обустави такав вид оглашавања.

Закључак – информације које морају да буду доступне потрошачима

Као што је могуће закључити из претходног излагања, одредбама Закона о трговини, Закона о електронској трговини и Закона о заштити потрошача прописана је обавеза трговца, односно пружаоца услуга информационог друштва да пре закључивања уговора о продаји добара или пружању услуга обезбеди бројне информације, које морају да буду непосредно и стално доступне (у електронској продавници или на електронској платформи), али и истакнуте на јасан, разумљив и недвосмислен начин. То су подаци о:

- пословном имену, матичном броју, ПИБ-у, адреси седишта и броју телефона;
- броју обвезника ПДВ-а из потврде о извршеном евидентирању за ПДВ (ако је трговац обвезник ПДВ-а);
- трговцу на основу којих потрошач може са њим брзо и несметано да оствари комуникацију, укључујући и електронску адресу;
- упису у Регистар привредних субјеката или други јавни регистар;
- поступку који се примењује приликом закључивања уговора;
- уговорним одредбама;

- општим условима пословања, ако су саставни део уговора;
- језицима на којима уговор може да буде закључен;
- продајној цени (непосредно поред приказа или описа робе), при чему цене морају да буду јасно и недвосмислено назначене, а посебно мора да се назначи да ли су у те цене укључени трошкови доставе, остали манипулативни трошкови, порез и други трошкови који на њих утичу;
- начину плаћања, начину и року испоруке и начину извршења других уговорних обавеза;
- постојању законске одговорности због несаобразности робе или услуге уговору;
- начину изјављивања рекламације трговцу, а нарочито о месту пријема и начину поступања трговца по њима, као и условима који се односе на остваривање права потрошача по основу саобразности;
- условима, временском року и поступку за остваривање права на одустанак од уговора;
- дужности потрошача да сноси трошкове повраћаја робе у случају одустанка од уговора и, за уговоре на даљину, ако се роба због својих карактеристика не може вратити поштом, трошкове враћања робе;
- постојању и условима постпродајних услуга и гаранцијама;
- основним обележјима робе или услуге (укључујући декларацију и QR код);
- и др.

Од користи трговцима који обављају трговину путем интернета свакако може да буде и „Водич за е-трговце”, који је припремило Министарство трговине, туризма и телекомуникација у сарадњи са УСАИД-ом, уз напомену да је исти објављен у периоду када је наведена делатност била ослобођена обавезе евидентирања промета преко фискалног уређаја. Такође, уколико је намера да се обавља трговина храном, целисходно је са додатним условима упознати се кроз „Водич за почетнике у продаји хране преко интернета”, који је објавило Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде у сарадњи са УСАИД-ом.

ПС

WWW.PROPISI.NET

Рачуноводствено обухватање електронске трговине (продаје путем интернета)

За евидентирање продаје путем интернета не постоје нека специфична рачуноводствена правила. Стога је циљ овог чланка да се на примерима прикаже примена општих правила у вези са признавањем прихода од продаје и евидентирање залиха, у зависности од:

- начина електронске продаје: преко електронске продавнице, преко електронске платформе (посредника) или дропшипинг облика електронске трговине; и
- начина плаћања: поузећем, путем платне/кредитне картице или електронског новца или уплатом на рачун продавца.

Осим тога биће указано и на правила рачуноводственог обухватања повраћаја наручених добара. Без обзира на начин електронске продаје, иако електронска трговина представља облик трговине на мало, овде ћемо указати на то, по нашем мишљењу, непостојање обавезе рачуноводственог обухватања залиха које су предмет електронске продаје преко рачуна 134 – *Роба у њромеџу на мало*. Наиме, Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС” бр. 89/2020) прописано је да се на рачуну 134 – *Роба у њромеџу на мало* исказује **вредност залиха робе у продајним објектима на мало по малопродајној цени**. Ако се роба на залихама води по продајним ценама, разлика у цени и укалкулисани ПДВ воде се на рачунима отвореним у оквиру рачуна на којем се евидентира роба.

С обзиром на то да се електронска трговина сврстава у даљинску трговину, а не у трговину у продајном објекту (што је дефинисано чланом 13. Закона о трговини), закључујемо да није неопходно коришћење рачуна 134, иако је неупитна обавеза трговца да уради калкулацију малопродајне цене како би задужио КЕП књигу. Значи, уколико се добра продају из централног магацина, односно магацина велепродаје, није неопходно да претходно буду евидентирани по малопродајним ценама са укалкулисаним разликом у цени и ПДВ-ом. С друге стране, нема никаквих препрека да трговац у робно-материјалном софтверу отвори засебан

магацин малопродаје наменски за електронску продавницу, па да сваку продају евидентира као пренос из физичког магацина у тај магацин, а излаз из тог магацина на расходе.

1 Обавезне евиденције у електронској трговини

Евиденције које трговац обавезно води су:

- главна књига и дневник финансијског књиговодства;
- КЕП књига за робу коју продаје у оквиру електронске трговине.

У складу са чланом 8. став 1. Закона о рачуноводству („Сл. гласник РС” бр. 73/2019 и 44/2021 – други пропис – даље: Закон) правна лица, односно предузетници општим актом уређују организацију рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, као и спречавање и правовремено откривање погрешно евидентираних пословних промена, затим уређују интерне рачуноводствене контролне поступке, утврђују рачуноводствене политике и одређују лица која су одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене и састављање и контролу рачуноводствених исправа о пословној промени, а уређују и кретање рачуноводствених исправа и утврђују рокове за њихово достављање на даљу обраду и књижење у пословним књигама.

Поред свега, чланом 8. став 2. Закона прописано је да правно лице, односно предузетник својим општим актом којим уређује организацију рачуноводства **одређује и врсте и облик помоћних књига које води**.

Дакле, сваки субјект сам одређује врсту и садржину помоћних књига које води, односно сам одлучује које су му помоћне књиге неопходне.

Врсте пословних књига, прописане чланом 12. Закона, представљају:

- дневник,
- главна књига и
- помоћне књиге.

(б) Ентитет сноси ризик у вези са залихама пре него што се спецификовано добро или услуга пренесе на купца или након преноса контроле на купца (на пример, ако купац има право на повраћај). Ако ентитет прибави или се обавезе да ће прибавити спецификовано добро или услугу пре закључивања уговора са купцем, то може да значи да ентитет има могућност да управља коришћењем и у значајној мери оствари све остале користи од тог добра или услуге пре него што је пренесе на купца.

По нашем мишљењу, уобичајено не долази до прибављања, односно обавезивања да ће прибавити дата добра пре него што купац изврши наруџбину – што указује на то да је трговац можда агент у тим трансакцијама, а добављач принципал.

(в) Ентитет има дискреционо право одређивања цене добара или услуга које припадају трећој страни. Одређивање цене коју купац плаћа за наведено добро или услугу може да значи да ентитет има могућност да управља коришћењем тог добра или услуге и у значајној мери оствари све остале користи. Међутим, у неким случајевима агент може да има дискреционо право одређивања цена. На пример, агент може да покаже одређену флексибилност при одређивању цена да би генерисао додатни приход од своје услуге договарања да добра или услуге купцима пруже треће стране.

Према нашем разумевању, релативно су честе и једна и друга ситуација, па имајући у виду претходне показатеље, поменути показатељ сам по себи сигурно не може да буде пресудан при извођењу закључка да трговац у дропшипинг трансакцији наступа као принципал.

Дакле, сасвим је могуће да у значајном броју случајева трговац који тргује по моделу дропшипинг продаје, у складу са МСФИ 15, наступа као посредник/агент, као и да повезане трансакције не треба да евидентира по бруто, већ по нето принципу, односно без признавања залиха и набавне вредности продате робе, а са приходима у износу добитка у датој трансакцији.

Ипак, неопходно је да трговац у свакој конкрет-ној ситуацији, односно типском трговању анализира и све друге значајне чињенице, па да на тај начин

дође до коначног закључка да ли у пословној трансакцији наступа као агент или принципал.

Пример: Евидентирање дропшипинг продаје у којој трговац наступа као принципал – признавање прихода по бруто принципу

1. На веб-сајту предузећа Трговац купац је купио 5 комада артикла Х по цени од 900,00 динара и 15 комада артикла У по цени од 500,00 динара. Укупна вредност поруџбине је 12.000 динара. Трошкови доставе/испоруке укључени су у цену. Купац робу плаћа поузећем.

2. Електрон је наручио производе Х и У од добављача Роба-роба д. о. о. и од њега примио рачун за испостављену робу. Набавна цена артикла Х је 700,00 динара, а артикла У 300,00 динара (набавна вредност износи 8.000,00 динара + 20% ПДВ).

3. Артикли се купцу испоручују директно од Роба-роба, при чему је испоруку организовао Трговац, који је извршио и наплату од купца приликом испоруке.

На основу анализе уговорног односа између трговца и добављача Трговац закључује да наступа као принципал, па спроводи следеће књижење:

Ред. бр.	Кonto	Опис	Дуг.	Потр.
1.	218	Остала потраживања из специфичних послова	2.000,00	
	476	Обавезе за ПДВ по основу продаје за готовину		2.000,00
- за обрачун ПДВ-а у шренуику насћанка йореске обавезе (када је зайочешо ойћремање добара куйцу)				
2.	136	Роба у транзиту	8.000,00	
	270	ПДВ у примљеним фактурама по општој стопи	1.600,00	
	435	Добављачи у земљи		9.600,00
- за рачун добављача Роба-роба				
3.	243	Благајна	12.000,00	
	604	Приходи од продаје робе у земљи		10.000,00
	218	Остала краткорочна потраживања		2.000,00
- за уйлашу наилаћене робе од куйца				
3а	501	Набавна вредност продате робе	8.000,00	
	136	Роба у транзиту		8.000,00
- за набавну вредност йродайше робе				

ПС

Фискализација промета извршеног путем интернета

Закон о фискализацији („Сл. гласник РС” бр. 153/2020 и 96/2021 – даље: Закон) као новину у пословну праксу увео је обавезу евидентирања промета на мало извршеног у даљинској трговини, преко електронског фискалног уређаја. Значи, делатност 47.91 – *Трговина на мало посредством интернета или интернетиа* више није изузета од наведене обавезе, како је то био случај у Закону о фискалним касама који је престао да важи 1. маја 2022. године.

На основу Закона о фискализацији донесено је укупно шест подзаконских аката за његову примену, од којих, из угла интернет трговине, посебно издвајамо два правилника на основу чијих одредаба ће у наставку текста бити указано на специфичности у вези са фискализацијом промета извршеног путем интернета. То су:

- Правилник о врстама фискалних рачуна, типовима трансакција, начинима плаћања, позивању на број другог документа и појединоствима осталих елемената фискалног рачуна („Сл. гласник РС” бр. 31/2021, 99/2021, 10/2022, 49/2022, 50/2022 и 57/2022 – даље: Правилник о фискалним рачунима) и
- Правилник о врсти и начину достављања података о пословном простору и пословним просторијама, као и о начину генерисања ознаке пословног простора („Сл. гласник РС” бр. 31/2021 и 93/2021 – даље: Правилник о пословним просторијама).

У складу са чланом 3. Закона, предмет фискализације је промет добра и услуга на мало, као и примљени аванси за промет на мало. Прометом на мало сматра се сваки извршени промет добара и пружање услуга физичким лицима, као и сваки промет добара и услуга у малопродајним објектима, независно од тога да ли је корисник физичко лице, правно лице или предузетник, укључујући и промет извршен путем самонаплатних уређаја – аутомата. У складу са поменутиим законом пословни простор и пословне просторије дефинисани су као затворени или отворени простор, сваки самонаплатни уређај – аутомат, али и свако покретно место (возило, пловни објекат и сл.) које служи за обављање делатности, укључујући и део или више делова једног пословног простора и/или пословних просторија, као и простор који обвезник фискали-

зације у циљу обављања делатности користи само повремено или привремено.

У складу са чланом 9. Закона о фискализацији, када је у питању поступак достављања података о пословном простору, обвезник фискализације дужан је да, пре почетка коришћења електронског фискалног уређаја за издавање фискалних рачуна, Пореској управи електронским путем достави податке о пословним просторима и пословним просторијама у којима ће користити електронски фискални уређај, при чему то достављање података треба да буде одвојено за сваки пословни простор и пословну просторију. У случају када дође до промене претходно наведених података по појединачном пословном простору и пословној просторији, а нарочито у случају када делатност престане да се обавља у пословном простору и пословној просторији или дође до промене делатности која се обавља у пословном простору и пословној просторији, обвезник фискализације дужан је да те податке достави Пореској управи најкасније 24 сата пре настанка промене (став 2. члан 9. Закона). Изузетно од наведеног, у случају када до промене података дође услед околности које не зависе од воље обвезника фискализације, обвезник фискализације дужан је да те податке достави Пореској управи најкасније 24 сата по настанку промене (став 3. члан 9. Закона). Након пријема података, Пореска управа дужна је да генерише јединствену ознаку пословног простора и пословне просторије која ће се користити у електронском фискалном уређају.

1 Пријављивање пословних просторија у којима се обавља даљинска трговина

У складу са чланом 3. Правилника о пословним просторијама, као податак о типу пословног простора, приликом пријављивања пословне просторије, обвезник наводи један од следећих података:

- фиксни пословни простор – у случају обављања делатности на непомићном продајном месту;
- покретни пословни простор – у случају обављања делатности на преносивим продајним објектима, покретним средствима или на терену;

Обука је завршена 30. јуна, када обвезник издаје коначни фискални рачун за промет *Промет Продаја*, а пре тога сачињава рачун *Аванс Рефундација* (који се не доставља купцу):

ФИСКАЛНИ РАЧУН			
111111111			
Језик лајавац Д. О. О.			
1000777 – Језик			
На сунчаној страни улице 100			
У неком граду			
Касир:	Радован		
ЕСИР број:	100/1.0		
Реф. Број:	M97W88P4-M97W88P4-90		
АВАНС РЕФУНДАЦИЈА			
Артикли:			
Назив	Цена	Кол.	Укупно
10: Аванс (Ђ)	60.000,00	1	-60.000,00
Укупан износ:	-60.000,00		
Пренос на рачун:	-60.000,00		
Ознака	Име	Стопа	Порез
Ђ	О-ПДВ	20,00%	10.000,00
Укупан износ пореза:	10.000,00		
ПФР време:	30. 6. 2022. 08:00:15		
ПФР број рачуна:	M97W88P4-M97W88P4-97		
Бројач рачуна:	2/97AP		
„URL у хиперлинк формату”			
КРАЈ ФИСКАЛНОГ РАЧУНА			

Позив на број авансног рачуна
(Аванс Продаја)

ФИСКАЛНИ РАЧУН			
111111111			
Језик лајавац Д. О. О.			
1000777 – Језик			
На сунчаној страни улице 100			
У неком граду			
Реф. број:	M97W88P4-M97W88P4-97		
ПРОМЕТ – ПРОДАЈА			
Артикли:			
Назив	Цена	Кол.	Укупно
Двомесечна обука страног језика А (Ђ)	60.000,00	1	60.000,00
Укупан износ:	60.000,00		
Плаћено авансом:	60.000,00		
ПДВ на аванс:	10.000,00		
Преостало за плаћање:	0,00		
Ознака	Име	Стопа	Порез
Ђ	О-ПДВ	20,00%	10.000,00
Укупан износ пореза:	10.000,00		
ПФР време:	30. 6. 2022. 08:07:30		
ПФР број рачуна:	M97W88P4-M97W88P4-112		
Бројач рачуна:	82/112ПП		
„URL у хиперлинк формату”			
КРАЈ ФИСКАЛНОГ РАЧУНА			
*Последњи авансни рачун M97W88P4-M97W88P4-90 1. 6. 2022.			

Ови подаци се не шаљу
ПФР, тј. не стижу на СУФ

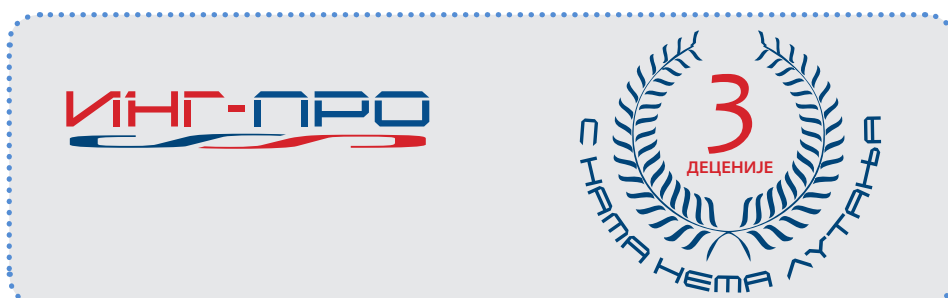
Позив на број авансног рачуна
(Аванс Рефундација)

6 Евидентирање промета извршеног путем интернета правним лицима

Уколико се преко електронске продавнице промет врши претежно физичким лицима, иста би могла да се окарактерише као малопродајни објекат у смислу члана 3. Закона о фискализацији, из чега даље произлази да је трговац у обавези да преко фискалног уређаја евидентира сав промет који врши преко електронске продавнице (укључујући и промет који врши правним лицима).

Према нашим сазнањима, поводом тог специфичног питања Министарство финансија за сада још није заузело став, а уколико буде неких промена у вези са посматрањем електронске трговине из угла малопродајног објекта, свакако ћемо то одмах објавити у вестима (и у часопису и коментарима).

ПС

Рачуноводство продаје путем самоуслужних уређаја – аутомата

Самоуслужни уређај – продајни апарат, односно аутомат је машина помоћу које се обавља продаја добара и услуга тако да се у њега убаца новац, жетон, посебна картица и сл., па се након обављеног плаћања „конзума“ жељена услуга или прима добро. Значи, ради се о продаји без посредовања продавца јер купац сам, пратећи упутства која су наведена на уређају, бира шта жели да купи. Данас је уз већ раширене начине плаћања (кованицама, новчаницама, жетонима, картицама и сл.) могуће платити и слањем СМС поруке на телефонски број који је такође истакнут на уређају. Како би се што више смањио контакт између купца и уређаја, све више су, као начин плаћања, у употреби бесконтактне картице.

Условe под којима је допуштена продаја добара и пружање услуга путем самоуслужних уређаја прописују следећи прописи:

- Закон о трговини („Сл. гласник РС” бр. 52/2019),
- Правилник о класификацији трговинских формата, врсти преносивих продајних објеката и облицима трговине са покретних средстава и опреме („Сл. гласник РС” бр. 39/2021),
- Правилник о евиденцији промета („Сл. гласник РС” бр. 99/2015 и 44/2018 – други пропис),
- Закон о фискализацији („Сл. гласник РС” бр. 153/2020 и 96/2021),
- Правилник о врстама фискалних рачуна, типовима трансакција, начинима плаћања, позивању на број другог документа и појединостима осталих елемената фискалног рачуна („Сл. гласник РС” бр. 31/2021, 99/2021, 10/2022, 49/2022, 50/2022 и 57/2022 – даље: Правилник о фискалним рачунима),
- Правилник о врсти и начину достављања података о пословном простору и пословним просторијама, као и о начину генерисања ознаке пословног простора („Сл. гласник РС” бр. 31/2021 и 93/2021 – даље: Правилник о пословним просторијама),
- Закон о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... 153/2020 – даље: Закон о ПДВ-у),
- Правилник о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 37/2021, 64/2021, 127/2021, 49/2022 и 59/2022 – даље: Правилник о ПДВ-у),

■ Закона о обављању плаћања правних лица, предузетника и физичких лица која не обављају делатност („Сл. гласник РС” бр. 68/2015 – даље: Закон о обављању плаћања).

1 Продаја путем аутомата из угла Закона о трговини

Продаја добара путем самоуслужних уређаја – апарата, односно аутомата представља облик трговине на мало на продајном месту. Наиме, у складу са чланом 13. Закона о трговини, трговина на мало и пружање услуга потрошачима обавља се као:

- 1) трговина на продајном месту;
- 2) трговина личним нуђењем;
- 3) даљинска трговина, у коју се сврстава:
 - (1) електронска трговина,
 - (2) остала даљинска трговина путем других средстава.

Чланом 14. Закона о трговини прецизирано је и да је трговина на продајном месту трговина:

- 1) у продајном објекту;
- 2) у преносивим продајним објектима (киоск, тезга, **аутомат** и сл. средства и опрема);
- 3) са покретних средстава и опреме.

Трговина у продајном објекту обавља се у различитим трговинским форматима. С тим у вези, чланом 15. Правилника о класификацији трговинских формата, врсти преносивих продајних објеката и облицима трговине са покретних средстава и опреме прописано је да се трговина на мало у преносивим продајним објектима обавља у киоску, **аутоматима**, тезгама и сличним објектима који нису фиксирани. Уз то, чланом 17. тог правилника дефинисани су аутомати, и то као самоуслужне машине за продају фреквентних производа. Потрошач врши одабир робе путем одговарајућих тастера и обавља плаћање убацивањем новца, платних картица, жетона и слично у посебна места на аутомату. Након извршеног плаћања преузима робу кроз за то предвиђен отвор.

Фреквентни производи су производи који се често купују и који имају висок коефицијент обрта

Назив топлот напитка	Произведена количина	Цена без ПДВ-а	Малопродајна цена са ПДВ-ом
Кратка кафа	503	66,67	80
Дуга кафа	385	66,67	80
Капуџино	469	75,00	90
Макијато	478	75,00	90
Мокаџино	294	75,00	90
Топла чоколада	255	41,67	50
Чај	248	41,67	50
Укупно	2.632		

На основу извештаја фискалног уређаја сачињава се преглед како би се извршило евидентирање на рачунима главне књиге и припремили подаци за унос у ПДВ евиденције.

Пример месечног извештаја:

Назив топлот напитка	Произведена количина	Јед. мере	Основица за ПДВ	ПДВ	Продајна вредност
Кратка кафа	503	ком.	33.535	6.707	40.242
Дуга кафа	385	ком.	25.668	5.134	30.802
Капуџино	469	ком.	35.175	7.035	42.210
Макијато	478	ком.	35.850	7.170	43.020
Мокаџино	294	ком.	22.050	4.410	26.460
Топла чоколада	255	ком.	10.626	2.125	12.751
Чај	248	ком.	10.334	2.067	12.401
Укупно	2.632		173.238	34.648	207.886

Након тога, на основу прегледа промета раздужењу се залихе материјала и сировина за утрошени материјал по нормативима. На основу датог примера норматива за кафу обрачун утрошка материјала је следећи:

Назив сировине	Јед. мере	Норматив	Утрошена количина	Јединична цена	Вредност
Инстант кафа	кг	0,006	5,328	1.500,00	7.992,00
Чаша	ком.	1	888	1,2	1.065,60
Белило	кг	0,008	7,104	400	2.841,60
Дрвени штапић	ком.	1	888	0,2	177,60
Шећер	кг	0,007	6,216	70	435,12
Укупно					12.511,92

На исти начин, применом норматива, утврђује се утрошак и за остале продате топле напитке.

На основу сачињених обрачуна спроводи се следеће евидентирање:

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
1.	10112	Материјал у аутомату бр. 12	50.000	
	10100	Материјал у магацину		50.000
- за њуњење аутомата				
2.	24312	Благајна – аутомат бр. 12	207.886	
	614	Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту		173.238
	476	Обавезе за порез на додату вредност по основу продаје за готовину		34.648
- за евидентирање продаје топлотних питка				
3.	241	Текући рачун	207.886	
	243	Благајна		207.886
- за њуњење готовине из аутомата на текући рачун				
4.	511	Трошкови материјала	12.511,92	
	10112	Материјал у аутомату бр. 12		12.511,92
- за раздужење залиха за највише крајња кафа и дуга кафа				

Ради поједностављења примера приказано је једно полагање новца. У складу са Законом о обављању плаћања правна лица и предузетници дужни су да динаре примљене у готовом по било ком основу уплате на свој текући рачун у року од седам радних дана.

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК“ представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства, пореза, буџетског рачуноводства, зарада, плата и других личних примања и пословних финансија. Намењен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у јавном и приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издавамо: Рачуноводство, Порези, Буџетски корисници, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 1.400 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За њуњење и групе информације њује нам на: office@ingpro.rs или нас њује на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Повећање основног капитала друштва из нераспоређене добити и резерви (нето имовине) након усвајања финансијских извештаја за 2021. годину

Увод

Сагласно члану 270. Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС” бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – др. закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019 и 109/2021 – даље: **Закон**), по усвајању финансијских извештаја за 2021. годину, из исказане добити, остварене за ту или претходне године, акционарско друштво има обавезу најпре да покрије евентуалне губитке пренесене из ранијих година. Након тога, расположива добит може да се распореди за резерве, ако су оне предвиђене посебним законом (законске резерве). Ако након распоређивања добити за покриће губитка и законске резерве преостане део добити, скупштина може да је расподела за следеће намене:

- 1) за резерве, ако их је друштво утврдило статутом (статутарне резерве);
- 2) за дивиденду, у складу са Законом;
- 3) за исплату запосленима.

Међутим, Закон у члану 295, који регулише начине повећања основног капитала, у ставу 1. тачка 3) утврђује да **основни капитал друштва може да се повећа и из нераспоређене добити и резерви друштва расположивих за те намене** (повећање из нето имовине друштва). Према томе, ако друштво при расподели добити по годишњем обрачуна одреди да је потребно ојачати финансијску снагу, проширити пословање или превазићи проблема са ликвидношћу – може да одлучи да из расположивих средстава добити и резерви изврши повећање основног капитала. Тај поступак регулисан је члановима 305–312. Закона, и може да буде врло интересантан по окончању годишњих обрачуна и утврђивању добитка у акционарским друштвима. При томе, повећање основног капитала из добити и резерви у ствари је прераспоређивање капитала друштва, након чега укупан капитал остаје непромењен, али се унутар тога за исти износ смањује позиција нераспоређене добити и резерви, а повећава основни капитал. Зато Закон у датим одредбама

дефинише да се основни капитал повећава из нето имовине друштва „**претварањем**” нераспоређене добити и резерви у основни капитал друштва. У истим одредбама **израз „нето имовина друштва”**, у смислу Закона, представља разлику између вредности имовине и обавеза друштва.

Наведени чланови Закона односе се на акционарска друштва, а према члану 146. став 1. тачка 2) Закона, **основни капитал и друштва са ограниченом одговорношћу може да се повећа претварањем резерви или добити друштва у основни капитал**. При томе треба имати у виду и одредбу става 5. члана 146. Закона, према којој се **одредбе Закона о повећању основног капитала акционарског друштва сходно примењују и на повећање основног капитала друштва с ограниченом одговорношћу** (даље: ДОО). Зато ће у наставку текста бити изнете законске одредбе о повећању основног капитала из нето имовине оба типа друштва, уз наглашавање специфичности које постоје међу њима у том поступку.

1 Законске одредбе о повећању основног капитала из нето имовине друштва

а) Основне ђређйосђавке

Као што је већ речено, повећање основног капитала друштва из његове нето имовине врши се претварањем нераспоређене добити и резерви у основни капитал друштва. Међутим, том повећању основног капитала Закон у **члану 305.** став 2. поставља **битан предуслов** – нераспоређена добит и резерве могу да се претворе у основни капитал (и у акционарским друштвима и у ДОО) само ако друштво није исказало губитак у финансијским извештајима на основу којих се доноси одлука о повећању основног капитала. Значи, ако је друштво исказало губитак у пословању за 2021. годину, не

дана доношења, док се основни капитал сматра повећаним на дан регистрације повећања основног капитала. Регистрациона пријава се подноси на посебном обрасцу Агенције, непосредно у папирној или електронској форми или путем поште. Када се пријава подноси путем поште, за датум и време подношења пријаве узимају се датум и време пријема пријаве у Агенцији. Уз образац регистрационе пријаве подноси се и:

- одлука скупштине друштва о повећању основног капитала;
- годишњи финансијски извештај, ако исти није регистрован у складу са законом, кад се повећање основног капитала врши претварањем добити друштва у основни капитал друштва;
- доказ о уплати накнаде за промену података.

Регистрациону пријаву по правилу подноси директор, тј. законски заступник привредног друштва. У свим случајевима пријаву може да поднесе и пуномоћник.

Регистратор решењем одлучује о пријави у року од пет радних дана од дана пријема пријаве. С обзиром на то да се повећање основног капитала региструје у Регистру привредних субјеката **и та регистрација има конститутивно дејство**, тек од момента доношења решења о регистрацији повећања основног капитала сматра се да је основни капитал друштва повећан, па се са тим датумом врши и књижење повећања у друштву.

3 Порески аспект и рачуноводствено евидентирање

У случају када се нераспоређена добит у складу са прописима распоређује на повећање основног капитала, такво распоређивање увећаних вредности акција, односно удела у ДОО нема карактер личних примања, па **нема обавезе плаћања пореских обавеза** на лична примања. Такође, таква расподела не значи исплату дивиденди, па ни по том основу не постоји обавеза утврђивања и плаћања пореских обавеза. Зато треба правити разлику између наведеног начина повећања основног капитала и повећања које се остварује када се дивиденде исплаћују у новим акцијама или у новим уделитема друштва. Наиме, када се дивиденде, уместо у новцу, исплаћују у акцијама/уделима (или кроз повећање номиналне вредности акција постојећих акција односно удела), такође се врши затворена емисија постојећим акционарима и повећање основног капитала, али се у том случају на вредност додељених

нових акција, односно увећања удела у ДОО плаћа порез као на исплату дивиденди.

Промена сѣаѣуѣа

Према члану 12. Закона оснивачки акт друштва с ограниченом одговорношћу мења се одлуком скупштине у случају повећања основног капитала. Оснивачки акт акционарског друштва се не мења, али се статут акционарског друштва мења одлуком скупштине. Конкретно, према одредбама члана 246. Закона, статут акционарског друштва мења се због промене података које статут садржи о висини уписаног и уплаћеног основног капитала. Према ставу 2. наведеног члана, друштво је дужно да најмање једном годишње изврши измене и допуне статута ради усклађивања података о висини уписаног капитала. Према члану 12. став 5. Закона, законски заступник друштва у обавези је да након сваке измене статута сачини и потпише пречишћени текст тог документа. Измене статута, као и пречишћени текстови тог документа, након сваке такве измене региструју се у Агенцији за привредне регистре у складу са законом о регистрацији.

Пример: Књиговодствено евидентирање повећања основног капитала

ДОО је на седници Скупштине чланова донело одлуку да се нераспоређена добит претходних година у износу од 600.000 динара расподели за следеће намене:

- за статутарне резерве, у складу са Статутом, у износу од 100.000 динара;
- за повећање основног капитала у износу од 500.000 динара – увећањем удела чланова евидентираних на дан доношења одлуке на Скупштини Друштва.

Право на увећање својих удела имају чланови Друштва евидентирани као чланови на 10. 6. 2022. године, као дан доношења одлуке Скупштине. Одлука о повећању капитала регистрована је у надлежном регистру (АПР).

Књижење:

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
1.	340	Нераспоређени добитак ранијих година	600.000	
	322	Статутарне и друге резерве		100.000
	301	Удели друштава с ограниченом одговорношћу		500.000
- по одлуци Скупштине о расподели добити и повећању основног капитала и резерви				

Кратке теме из области фискализације кроз питања претплатника

Фискални рачун са ПИБ-ом купца и додатни рачун који уз њега издаје продавац

„Готовински” рачуни које смо познавали у време примене Закона о фискалним касама постали су део прошлости.

У складу са чланом 5. став 2. тачка 5) Закона о фискализацији ОБАВЕЗАН елемент фискалног рачуна је ПИБ купца ако је корисник испоручених добара и пружених услуга, односно добара и услуга које ће бити испоручене или пружене, у случају примљених аванса, правно лице, односно обвезник пореза на приходе од самосталне делатности у смислу закона којим се уређује порез на доходак грађана. **Дакле, право на одбитак претходног пореза купац остварује по основу фискалног рачуна, али искључиво под условом да је на њему наведен његов ПИБ (у делу фискалног рачуна означеном као ИД купца),** наравно под претпоставком да је испуњен и материјални услов за право на одбитак претходног пореза из члана 28. Закона о ПДВ-у. При томе, у складу са чланом 180а Правилника о ПДВ-у, фискални рачун који се издаје у складу са законом којим се уређује фискализација, а садржи податак о ПИБ-у примаоца фискалног рачуна, не мора да садржи остале податке из члана 42. став 4. Закона и наведеног правилника, који не представљају обавезне податке у складу са прописима којима се уређује фискализација.

Када фискални рачун садржи податак о ПИБ-у примаоца рачуна, он се сматра рачуном у смислу Закона о ПДВ-у и у случају када тај фискални рачун не садржи све прописане податке из члана 42. став 4. Закона о ПДВ-у.

Из поређења података које фискални рачун обавезно садржи у складу са чланом 5. став 2. Закона о фискализацији са подацима које нарочито садржи с аспекта Закона о ПДВ-у произлази да није прописано да фискални рачун обавезно садржи, између осталог:

- адресу издаваоца рачуна;

- назив и адресу примаоца рачуна;
- износ основице;
- износ ПДВ-а који је обрачунат на основицу за сваку појединачну испоруку добара или сваку појединачно пружену услугу.

Дакле, из угла остваривања права на одбитак претходног пореза, испуњеност формалног услова за остваривање поменутог права утврђује се на основу садржине рачуна, која је прописана чланом 42. став 4. Закона о ПДВ-у, при чему, у случају фискалног рачуна, он мора да садржи ПИБ купца, али не и горенаведене податке јер исти нису предвиђени као обавезан елемент фискалног рачуна у складу са Законом о фискализацији.

У складу са чланом 198. став 4. Правилника о ПДВ-у фискални рачун који издаје обвезник ПДВ-а који евидентира промет добара и услуга преко електронског фискалног уређаја, у складу са прописима којима се уређује фискализација, **сматра се рачуном у смислу Закона.**

Ставом 6. наведеног члана Правилника о ПДВ-у прецизирано је и да, ако је за промет добара и услуга издат фискални рачун у складу са прописима којима се уређује фискализација, који се сматра рачуном у складу са Законом, обвезник ПДВ-а **може** да изда и рачун у ком не исказује податке из члана 42. став 4. т 6)–10) Закона, **већ искључиво податак о укупном износу накнаде за тај промет.** Тај рачун садржи и податак о броју фискалног рачуна.

Дакле, продавац може да изда рачун у ком исказује:

- назив, адресу и ПИБ обвезника – издаваоца рачуна;
- место и датум издавања и редни број рачуна;
- назив, адресу и ПИБ обвезника – примаоца рачуна;
- врсту и количину испоручених добара или врсту и обим услуга;

Повраћај ПДВ-а страним путницима

Путник може да оствари право на повраћај ПДВ-а у складу са Законом о ПДВ-у и Правилником о ПДВ-у, независно од тога што фискални рачун не садржи податке о идентификацији путника (нпр. број пасоша) и податак о броју обрасца ЗПППДВ или броју обрасца оператора.

У фискалне рачуне који се издају физичким лицима – путницима који у Србији немају пребивалиште ни боравиште, који могу да остваре право на повраћај ПДВ-а у складу са прописима о ПДВ-у, не уноси се податак о броју захтева за повраћај ПДВ-а.

Поред тога, у **Мишљењу Министарства финансија бр. 011-00-01137/2021-04 од 31. 3. 2022. године прецизирано је да се повраћај ПДВ-а купцу путнику не региструје преко фискалног уређаја**: „У случају да се повраћај ПДВ врши готовинском исплатом, са становишта прописа из области фискализације нема препрека да се исплата може извршити готовински из посебног сефа намењеног за повраћај ПДВ или из фиоке касира. Повраћај ПДВ купцу путнику не региструје се преко фискалног уређаја.”

Обавеза поништавања фискалног рачуна у ком је наведен погрешан начин плаћања

Чланом 15. став 1. став 2) Закона о фискализацији прописано је да ће се новчаном казном од 300.000 до 2.000.000 динара казнити за прекршај правно лице – обвезник фискализације ако изда фискални рачун који не садржи обавезне прописане податке **или садржи неисправне податке који су од значаја за висину пореске обавезе**.

Без обзира на то што податак о начину плаћања не утиче на висину пореске обавезе, Министарство финансија у Мишљењу бр. 011-00-01137/2021-04 од 31. 3. 2022. године заузело је став да је „у случају издавања рачуна са погрешним начином плаћања потребно поништити рачун тако што се издаје рачун рефундација који референцирате на претходно издати рачун који је био са неисправним начином плаћања, и у коме у пољу 'ИдКупца' наводите ПИБ ваше компаније, а након тога се издаје рачун продаја. Тиме се рачун за поништавање разликује од класичног рачуна рефундације у ком је извршено враћање новца. Исти је поступак и у случају издавања рачуна без ПИБ-а купца, тј. издаје се рачун рефундација са референцирањем на 'погрешно' издати рачун, а у пољу 'ИдКупца' уписујете ПИБ ваше компаније.”

Начин плаћања на рачуну који издаје хотел (за услуге ноћења и услуге доручка)

Питање: У складу са најновијим изменама и допунама Правилника о фискалним рачунима од 12. маја, како тачно да поступа обвезник фискализације који има ресторан и хотел. Наиме, што се тиче ресторана, пошто врши промет услуге продаје пића и хране на лицу места, обвезник и даље треба да уноси ознаку „готовина” за плаћања готовим новцем, платном картицом и чеком? Како обвезник да наводи начин плаћања у хотелу (када се плаћа картицом, чеком и готовим новцем), с обзиром на то да део услуге ноћења обично обухвата и доручак у хотелу?

Одговор: За ресторан важи управо оно што је наведено у питању – да ће се као начин плаћања означавати „готовина”.

Када је у питању хотел, уколико се посебно не наплаћује доручак, већ је саставни део услуге ноћења, према нашем мишљењу, обвезник треба да поступи у складу са општим правилом из чл. 6. ст. 1. Правилника о врстама фискалних рачуна, типовима трансакција, начинима плаћања, позивању на број другог документа и појединостима осталих елемената фискалног рачуна, па да посебно наводи као начин плаћања „готовина”, „платна картица” и „чек”. Наиме, у складу са чл. 6. ст. 2. Правилника, изузетно од става 1. наведеног члана, електронски фискални уређај преко ког се евидентира промет услуге предаје хране и пића за конзумацију на лицу места у смислу прописа којим се уређује порез на додату вредност и промет хране и пића који се врши у објекту пекаре, без обзира на то да ли се преко тог електронског фискалног уређаја евидентира и други промет на мало, за евидентирање начина плаћања мора да има искључиво следеће опције:

- „готовина” – ако се плаћање врши готовим новцем (новчаницама и кованим новцем), инстант трансфером одобрења на продајном месту, платном картицом и чеком;
- „пренос на рачун” – ако се плаћање врши налогом за уплату или налогом за пренос;
- „ваучер” – ако се плаћање врши ваучером, новчаним боновима, интерним картицама или сличним средством плаћања;
- „друго безготовинско плаћање” – ако се плаћање врши безготовински, другим средством плаћања које се сматра дозвољеним у Републици Србији, у складу са законом.

ПС

Пренос дуговања и потраживања између резидената и нерезидената по основу реализованог спољнотрговинског промета и кредитних послова са иностранством

Увод

У прошлом броју часописа изнели смо могућности и начине како да привредни субјекти – резиденти измирују своје обавезе или потраживања, уместо преносом новчаних средстава, другим, алтернативним, законом дозвољеним начинима без директног плаћања – путем компензације, асигнације, цесије, преузимањем – уступањем дуга или приступањем дугу, у условима када рачун правног лица и предузетника није блокиран. У овом чланку приказаћемо како се ти начини измирувања обавеза и потраживања могу користити у пословима са иностранством – између привредних субјеката резидената Републике и нерезидената (осим **предијања** дуговања и потраживања, о чему ћемо писати у наредном броју часописа).

Најпре је потрено подсетити на то да **Закон о девизном пословању** („Сл. гласник РС” бр. 62/2006, 31/2011, 119/2012, 139/2014 и 30/2018 – даље: **ЗДП**) уређује, између осталог, плаћања, наплаћивања и преносе између резидената и нерезидената у страним средствима плаћања и кредитне послове са иностранством. У смислу члана 2. тачка (1) **ЗДП резиденти су:**

- 1)** правно лице које је регистровано и има седиште у Републици;
- 2)** предузетник – физичко лице које је регистровано у Републици и ради стицања добити, у виду занимања, обавља законом дозвољену делатност;
- 3)** огранак страног правног лица уписан у регистар надлежног органа у Републици;
- 4)** физичко лице које има пребивалиште у Републици, осим физичког лица које има боравак у иностранству дужи од годину дана;
- 5)** физичко лице – страни држављанин који на основу дозволе за боравак, односно радне визе борави у Републици дуже од годину дана, осим дипломатско-конзуларних представника страних земаља и чланова њихових породица;

6) корисници средстава буџета Републике Србије, корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање и корисници средстава буџета локалне власти, као и други корисници јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора;

7) дипломатско, конзуларно и друго представништво у иностранству које се финансира из буџета Републике и домаћи држављани запослени у тим представништвима, као и чланови њихових породица.

Нерезиденти су сва лица која нису претходно наведена.

Сагласно члану 6. **ЗДП**, између наведених резидената и нерезидената **могуће је извршити пренос дуговања и потраживања по конкретном послу по следећа два основа:**

- 1) по основу реализованог спољнотрговинског промета робе и услуга резидената који се не сматра комерцијалним кредитима и зајмовима, и**
- 2) по основу кредитних послова са иностранством у девизама са потраживањем или дуговањем по основу тих послова.**

Два кључна члана **ЗДП** када се ради о могућностима преноса дуговања и потраживања са нерезидентима су:

- **члан 7** – којим је уређено је питање преноса потраживања и дуговања која су настала по основу реализованог спољнотрговинског промета робе и услуга резидената који се не сматра комерцијалним кредитима и зајмовима, и
- **члан 20** – којим је уређено питање преноса потраживања и дуговања резидената која су настала по основу кредитног посла са иностранством.

Уз то, **преносилац или прималац у пословима преноса могу да буду како резидент тако и нерезидент.**

У наставку следи приказ како се у два наведена случаја обавља пренос дуговања и потраживања између резидената и нерезидената.

Наплата из иностранства

Наплату потраживања из иностранства банка обрађује налогом за наплату (слог – 60), са одговарајућом шифром основа наплате, наводећи свој матични број у налогу као корисник наплате. Конкретно, према одредбама члана 4. Одлуке, банка је обавезна да резидента – корисника наведеног у налогу добијеном од стране банке (даље: корисник наплате) обавести о наплати истог дана, а најкасније наредног радног дана од дана пријема покрића за извршење тог налога. Корисник наплате је обавезан да истог или наредног радног дана од дана пријема поменутог обавештења достави податке неопходне за извршење исплате по наплати и да приложи документ ако је исти прописан као услов извршења исплате. При томе треба имати у виду одредбу става 5. члана 32. ЗДП, по којој банка може да одобри платни промет – наплату по основу кредитног посла са иностранством кориснику наплате ако је корисник о том послу претходно известио Народну банку Србије и поднео прописане документе.

Наведене обавезе – да банка корисника наплате обавести о наплати истог дана, а да корисник наплате банци достави податке неопходне за извршење исплате – извршавају се истог дана ако су се услови за то стекли до 10.00 часова тог дана, или наредног радног дана ако су се услови стекли после наведеног времена. Наплата се врши тако што се рачун корисника наплате одобрава у валути наплате, и то истог или наредног радног дана од дана пријема потребних података.

Корисник наплате који истовремено није резидент чија је роба или услуга извезена – обавезан је да банци, ради извршења исплате по наплати, поднесе и захтев за одобрење рачуна тог резидента. Ако банци нису достављени подаци неопходни за извршење одобрења рачуна корисника наплате у наведеном прописаном року, банка одобрава рачун обавеза за неизвршене исплате по наплатама из иностранства (што значи да банка неће одобрити исплату по наплати).

Плаћања према иностранству

Према одредбама Упутства, плаћања према иностранству банка обавља на основу налога за плаћање резидента (слог – 70). Банка извршава налог за плаћање у иностранству:

- који садржи елементе прописане Упутством;
- који је својеручно или електронски потписало овлашћено лице налогодаваца или који је, у складу са уговором између банке и налогодавца, издат на други начин који омогућује да се изврши аутентификација налогодавца (нпр. налог електронског или мобилног банкарства);
- за који је банци обезбеђено покриће;
- уз који су приложени документи којима се доказује обавеза плаћања према иностранству и одређује основ плаћања, на основу којих се врши плаћање у складу с прописима.

Документи којима се доказује обавеза плаћања према иностранству и одређује основ плаћања, на основу којих се врши плаћање, могу да буду:

- **када је реч о текућим пословима** – јединствена царинска исправа, фактура, профактура, уговор, потврда о реципроцитету или други документ релевантан за идентификацију обавезе;
- **када се ради о капиталним пословима** – одлука или решење надлежног органа о конкретном послу, извршно решење о наслеђивању, уговор са страним партнером, као и друга документација специфична за појединачни посао на основу које може да се утврди да посао није фиктиван или симулиран.

За аутентичност документације и истинитост посла одговара налогодавац. Изузетно, банка и налогодавац могу писмено да уговоре да налогодавац није обавезан да уз налог за плаћање приложи документ којим се доказују обавеза и основ плаћања, осим ако је другим прописом предвиђено подношење одређене документације.

Банка врши плаћање по кредитном послу са иностранством ако је налогодавац о том послу претходно известио Народну банку Србије, а на основу прописаних докумената који се банци дају на увид. У тим условима банка је обавезна да на основу примљеног налога изврши плаћање према иностранству у року који је договорен с налогодавцем.

Интернет продаја (електронска трговина) из угла опорезивања промета ПДВ-ом

Продаја добара и услуга путем интернета, односно електронска трговина из угла Закона о трговини сврстава се у трговину на мало и пружање услуга потрошачима, тачније дефинисана је као даљинска трговина на мало. Даљинска трговина подразумева истицање понуде и закључење уговора за продају робе/услуге **употребом једног или више средстава комуникације на даљину**.

Закон о трговини даљинску трговину дели на:

- електронску трговину и
- осталу даљинску трговину путем других средстава.

Електронска трговина је вид даљинске трговине која се остварује тако што се роба/услуге нуде, наручују и продају путем интернета. Електронска трговина нарочито се обавља као:

- 1) продаја робе/услуга преко електронске продавнице** (основни облик електронске трговине);
- 2) продаја робе/услуга преко електронске платформе** која повезује трговце и потрошаче (продаја преко е-комерц (енг. *e-commerce*) платформе);
- 3) продаја робе преко електронске продавнице или преко електронске платформе**, при чему се роба испоручује потрошачу директно од произвођача/веле трговца (дропшипинг (енг. *dropshipping*) облик електронске трговине).

Остала даљинска трговина обавља се путем других средстава комуникације, а нарочито као каталожска продаја, ТВ продаја, трговина посредством поште, штампаних пошиљки, рекламних материјала са наруџбеницом, телефона, текстуалних или мултимедијалних порука у мобилној телефонији и говорних аутомата.

У овом тексту акценат је на електронској трговини, при чему ће сва три појавна облика исте бити разматрана из угла примене Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... и 153/2020 – даље: Закон о ПДВ-у) и уз посебан осврт на ПДВ третман услуга доставе, као и повраћаја добара купљених преко интернета. Иако се продаја путем интернета превасходно врши физичким лицима, свакако да у улози купца може да се нађе и правно лице или предузетник – обвезник ПДВ-а, када се право на одбитак претходног пореза по

основу набавке добара и услуга путем интернета остварује у складу са општим условима из члана 28. Закона о ПДВ-у.

1 Продаја добара преко електронске продавнице

Основни облик електронске трговине јесте продаја добара преко електронске продавнице. Када се промет добара врши у земљи, порески третман није захтеван, односно продавац – обвезник ПДВ-а опорезује ПДВ-ом промет који врши на општи начин, без обзира на то да ли се као крајњи купац појављује физичко лице или преко електронске продавнице добра купује правно лице или предузетник. При томе, у случају електронске трговине, потребно је прецизирати када настаје промет добара и када настаје пореска обавеза.

У складу са чланом 16. Закона о ПДВ-у пореска обавеза настаје на дан када се **најраније** изврши једна од следећих радњи:

- 1) промет** добара и услуга;
- 2) наплата** односно плаћање – ако је накнада или део накнаде наплаћен односно плаћен у новцу пре промета добара и услуга.

У складу са чланом 14. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ-у промет добара настаје на дан **отпочињања слања или превоза добара примаоцу или трећем лицу**, по његовом налогу, ако добра шаље или превози испоручилац, прималац или треће лице, по њиховом налогу. Дакле, уколико је купац платио добра приликом наручивања у електронској продавници (на пример платном или кредитном картицом), плаћање добара спроведено је пре него што је извршен промет истих, што значи да за продавца то представља тренутак када је настала пореска обавеза за ПДВ.

Уколико су наручена добра преузета за испоруку – започето је слање – у истом пореском периоду у којем су добра авансно плаћена, продавац тај промет исказује у пољу 3.2 ПОПДВ обрасца (не исказује посебно аванс). Уколико је авансно плаћање извршено у једном пореском периоду, а слање добара купцу отпочело у наредном, продавац при-

Пример: Претходни порез по основу авансно плаћене набавке добара из малопродаје

Обвезник ПДВ-а поручио је путем интернета штампач, па је по основу поруџбине у јуну авансно уплатио део накнаде за штампач у износу од 24.000 динара. Продавац је издао фискални рачун за аванс.

Када је у јулу испоручен штампач, продавац је издао фискални рачун за промет на износ од 48.000 динара, с тим што је у њему наведено да је авансно плаћен износ од 24.000 динара.

Купац штампача у пореском периоду јун у обрасцу ПОПДВ исказује податке о основици и обрачунатом ПДВ-у по основу фискалног рачуна за аванс – у пољу 8а.7, и по том основу има право на одбитак претходног пореза (основица: 20.000 и ПДВ 4.000). Дакле, по основу фискалног рачуна *Аванс Продаја* (са свим елементима из члана 5. став 2. Закона о фискализацији) остварује право на одбитак претходног пореза по основу аванса.

У пореском периоду јул купац намештаја исказује податке о обрачунатом ПДВ-у у пољу 8а.2 обрасца ПОПДВ по основу фискалног рачуна за промет, али само у делу који није авансно плаћен (4.000 динара), без обзира на то што је у фискал-

ном рачуну исказан укупан износ ПДВ-а од 8.000 динара.

Иако би се тумачењем одредбе онако како је написана стекао утисак да обвезник податке о основици такође исказује у делу који се односи на износ који није авансно наплаћен, по нашем мишљењу, нема препрека да податак о основици обвезник исказе у целости (40.000) – јер у супротном податак о основици за извршени промет у том делу никада не би био исказан у обрасцу ПОПДВ, односно у пореској пријави.

Суштина је у томе да обвезник треба да води рачуна да нема право да користи претходни порез по основу фискалног рачуна за промет када је у целости извршено авансно плаћање, односно по основу дела фискалног рачуна за промет када је извршено делимично авансно плаћање (на основу података исказаних на том фискалном рачуну за промет). Дакле, обвезник који врши промет на мало у обавези је да издаје фискалне рачуне у складу са Законом о фискализацији, а купац ће право на одбитак претходног пореза по основу тих рачуна – *Аванс Продаја и Промет Продаја* – остварити у складу са претходно објашњеним правилима.

ПС

Дипл. екон. Тања Ђелкапић, саветник у Министарству финансија

Префактурисање трошкова које (не)доводи до измене пореске основице са аспекта Закона о ПДВ-у

Пореска основица (даље: основица) приликом промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге од примаоца добара или услуга или трећег лица, укључујући субвенције и друга примања (даље: субвенције), у коју није укључен ПДВ, уколико Законом о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/04... и 153/20 – даље: Закон о ПДВ-у) није друкчије прописано.

Споредни трошкови дефинисани су одредбом члана 17. став 3. тачка 2) Закона о ПДВ-у. Наиме, сагласно одредби члана 17. став 3. тачка 2) Закона о ПДВ-у, у основицу се урачунавају и сви споредни трошкови које обвезник зарачунава примаоцу

добара и услуга. Споредни трошкови немају карактер промета (ни главног ни споредног) са становишта прописа којима се уређује опорезивање потрошње ПДВ-ом. Наиме, споредан промет појављује је у оним ситуацијама у којима долази до две или више засебне испоруке добара, односно пружања услуга, од којих је једна доминантна (главна), а друга је споредна, при чему у предметној трансакцији, са аспекта Закона о ПДВ-у, оне чине јединствени промет добара односно услуга. При томе порески третман укупног промета зависи од тога какав је порески третман главног промета, односно порески третман споредног промета увек је исти као порески аспект главног промета.

правно лице, закуподавац треба да испостави рачун закупцу на основу ког ће му купац извршити плаћање. Закуподавац испоставља рачун у ком исказује укупну накнаду, с тим што у рачуну не исказује ПДВ.

Када је закуподавац физичко лице које није обвезник ПДВ-а, не може да издаје фактуре, а међусобна права и обавезе регулишу се уговором са закупцем. С тим у вези закуподавац – физичко лице не може да префактурише споредне трошкове који настају у вези са коришћењем непокретности, већ начин њиховог плаћања треба да буде регулисан уговором.

Овде је важно истаћи да, када обвезник ПДВ-а даје у закуп непокретност, у обавези је да обрачуна ПДВ по општој пореској стопи од 20%, независно од тога да ли је купац обвезник ПДВ-а или не.

Префактурисање споредних трошкова банкарских гаранција

При уговарању испоруке добара као средство обезбеђења често се захтева достављање банкарских гаранција од стране купца. С тим у вези, уколико купац на време измири своје обавезе и не дође до активирања банкарске гаранције, трошкове њеног издавања сноси продавац. Наиме, наплата трошкова издавања банкарске гаранције не сматра се прометом у смислу Закона о ПДВ-у, па као таква није предмет опорезивања ПДВ-ом. Осим тога, указујемо и на то да трошкови банкарске гаранције могу да буду саставни део пореске основице ако имају карактер споредног трошка који обвезник

ПДВ-а који врши примарни промет зарачунава примаоцу добара и услуга.

У Мишљењу Министарства финансија бр. 413-00-02907/2010-04 од 31. децембра 2010. године, у вези са применом одредаба Закона о ПДВ-у у случају када обвезник ПДВ-а – инвеститор потражује од обвезника ПДВ-а – извођача радова новчана средства на име престанка банкарских гаранција којима је извођач радова гарантовао инвеститору квалитет изведених радова у одређеном периоду, констатовано је следеће: „У случају када обвезник ПДВ – инвеститор потражује од обвезника ПДВ – извођача радова новчана средства на име престанка банкарских гаранција којима је извођач радова гарантовао инвеститору квалитет изведених радова у одређеном периоду, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, с обзиром на то да у овом случају није реч о промету добара, односно услуга који инвеститор врши извођачу радова.

У случају када обвезник ПДВ – инвеститор потражује од обвезника ПДВ – извођача радова новчана средства на име престанка банкарских гаранција којима је извођач радова гарантовао инвеститору квалитет изведених радова у одређеном периоду, што фактички значи да долази до измене – смањења основице за обрачунавање ПДВ за промет који је обвезник ПДВ – извођач радова извршио инвеститору, обвезник ПДВ – извођач радова може да измени износ ПДВ који дугује за извршени промет само ако обвезник ПДВ – инвеститор исправи одбитак претходног ПДВ и ако о томе писмено обавести обвезника ПДВ – извођача радова.”

ПС

Мр Жељко Албанезе

Пореске олакшице на зараде лица која обављају послове истраживања и развоја код послодаваца

Према одредбама:

■ **члана 21и Закона о порезу** на доходак грађана („Сл. гласник РС” бр. 24/2001... и 118/2021 – даље: Закон о порезу),

■ **члана 45з Закона о доприносима** за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... и 118/2021 – даље: Закон о доприносима) и

■ **Правилника о условима и начину остваривања права на пореско ослобођење по основу зараде запослених на истраживању и развоју** („Сл. гласник РС” бр. 48/2022 – даље: Правилник), послодавац – правно лице који у оквиру своје делатности на територији Републике обавља истраживање и развој ослобађа се обавезе плаћања:

■ 70% обрачунатог и обустављеног пореза из зараде и

■ 100% доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање на терет запосленог и на терет послодавца,

из зараде лица која су непосредно ангажована на пословима истраживања и развоја, сразмерно времену које таква лица проведу на пословима истраживања и развоја у односу на пуно радно време.

Доношењем Правилника, који је ступио на снагу 16. 4. 2022. године, разјашњени су детаљи примене наведеног модела фискалног стимулса зарада запослених, о чему у наставку следи више детаља.

1 Услови коришћења пореске олакшице

Оба законска прописа и Правилник прописују већи број услова да би послодавци остваривали наведене олакшице на зараде својих запослених који обављају послове истраживања и развоја.

Шта су „истраживање и развој”?

У смислу поменутих закона:

1) истраживањем се сматра оригинално и планирано истраживање предузето у циљу стицања новог научног или техничког знања и разумевања, а **2) развој** представља примену резултата истраживања или другог научног достигнућа или дизајна у

циљу производње нових или значајно побољшаних материјала, уређаја, производа, процеса, система или услуга пре приступања комерцијалној производњи или коришћењу.

Који послодавци остварују право на фискалне олакшице?

Према одредбама оба закона, право на фискалне олакшице имају послодавци – правна лица:

- 1)** који у оквиру своје делатности на територији Републике обављају истраживање и развој;
- 2)** који истраживање и развој спроводе за свој рачун и задржавају власништво на нематеријалној имовини која може да настане истраживањем и развојем.

Уз то, Правилник прецизира да право на пореско ослобођење послодавац остварује искључиво по основу пројеката истраживања и развоја који се обављају на територији Републике Србије (даље: пројекат), при чему се пројектом сматра пројекат на ком најмање 90% свих запослених на истраживању и развоју своје активности при спровођењу пројекта обавља на територији Републике Србије. **Изузетно**, пројекат ће се сматрати обављеним на територији Републике Србије и уколико се неки његови делови обављају ван територије Републике Србије, под условом да је измештање активности истраживања и развоја ван територије Републике Србије узроковано посебним физичким, географским, односно природним факторима које није могуће обезбедити на територији Републике Србије.

Који послодавци НЕ МОГУ да остварују право на фискалне олакшице?

Послодавцем који може да користи пореско ослобођење **не сматра се:**

- 1)** правно лице које истраживање и развој спроводи за рачун других лица, а успешним окончањем активности истраживања и развоја не постаје власник нематеријалне имовине настале тим активностима истраживања и развоја (услужно истраживање и развој);

Изузетно, уколико послодавац зараду исплаћује из више делова, дужан је да има евиденције приликом подношења пореске пријаве за коначну исплату зараде за одређени месец, тако да евиденције и документација садрже збирне податке по основу свих поднетих пореских пријава, односно податке по основу свих исплата зарада за одређени месец.

Евиденције послодавац доставља на захтев надлежног пореског органа.

4 Документација коју је послодавац који остварује право на пореско ослобођење дужан да обезбеди за сваки појединачни пројекат

Послодавац који остварује право на пореско ослобођење дужан је да за сваки појединачни пројекат има следећу документацију (чл. 7. и 8. Правилника):

1) Опис (спецификацију) пројекта са посебно истакнутим циљевима пројекта, планираним фазама пројекта, као и планираним активностима у оквиру сваке од фазе пројекта, са мишљењима стручњака који су задужени за реализацију пројекта (укључујући и мишљења стручњака – запослених који ће радити на пројекту).

2) Годишњи буџет пројекта и укупан буџет пројекта који је одобрен од стране органа управљања послодаваца, уз пројекције карактеристика/резултата које се од конкретног пројекта очекују.

Документацију из т. 1) и 2) послодавац је дужан да има почев од момента када почне да користи пореско ослобођење у вези са пројектом. Изузетно, уколико током трајања пројекта из оправданих разлога дође до једне или више измена годишњег буџета пројекта, односно укупног буџета пројекта, послодавац је дужан да у моменту измене буџета пројекта има такав измењени документ који испуњава услове из тачке 2), уз образложење измене.

3) Годишњи извештај о одступању од буџета из тачке 2).

4) Извештај запосленог на истраживању и развоју, достављен у папирном или електронском облику, који садржи спецификацију о укупном радном времену и радном времену које је провео на непо-

средном обављању послова истраживања и развоја у одређеном месецу, на пројекту или пројектима (спецификација би требало да садржи податак за сваки пројекат засебно уколико је запослени радио на више пројеката у одређеном месецу).

5) Извештај о стању, односно резултатима пројекта према истакнутим циљевима пројекта у складу са документацијом из тачке 1), укључујући и разлоге за одустанак од пројекта или неуспех пројекта, потписан од стране законског заступника послодаваца. Овај извештај послодавац припрема најмање једном у току календарске године у току трајања пројекта, као и приликом окончања пројекта, а у њега уноси податке о спроведеном пројекту и резултатима, односно разлоге и податке у вези са одустанком или неуспешним резултатом пројекта.

6) Потписану изјаву законског заступника послодаваца, дату под кривичном и материјалном одговорношћу, да су подаци из евиденција припремљених у складу са чланом 6. Правилника потпуни и истинити, као и да најмање 90% свих запослених који су ангажовани на пословима истраживања и развоја своје активности обавља на територији Републике Србије.

Документацију из т. 4) и 6) послодавац је дужан да има приликом подношења сваке појединачне пореске пријаве о обрачунатом и плаћеном порезу и доприносима за обавезно социјално осигурање по одбитку, у којој исказује податке о пореском ослобођењу које користи. Изузетно, уколико послодавац зараду исплаћује из више делова, документацију из т. 4) и 6) дужан је да има приликом подношења пореске пријаве за коначну исплату зараде за одређени месец, тако да евиденције и документација садрже збирне податке по основу свих поднетих пореских пријава, односно податке по основу свих исплата зарада за одређени месец.

7) Потписану изјаву запосленог на истраживању и развоју, дату под кривичном и материјалном одговорношћу, да су подаци из извештаја о радном времену из тачке 4) потпуни и истинити. Ту изјаву послодавац прикупља једном у току календарске године, а дужан је да је има на крају календарске године.

Документацију из т. 1)–7) послодавац доставља на захтев надлежног пореског органа.

Кратке теме из области зарада и других примања кроз питања претплатника

Накнада трошкова исхране и превоза запосленом који је упућен на рад у иностранство

Питање: Привредно друштво из Србије упућује запосленог на рад у иностранство у трајању од три месеца. Какав је порески третман исхране и превоза које је послодавац обавезан да обезбеди?

Одговор: Према члану 16. Закона о условима за упућивање запослених на привремени рад у иностранство и њиховој заштити (даље: Закон) послодавац је дужан да запосленима који се упућују на привремени рад у иностранство о свом трошку обезбеди:

- смештај и исхрану по стандардима важећим у држави у којој се изводе радови, односно у складу са условима смештаја и исхране утврђеним колективним уговором, односно правилником о раду, ако је то повољније за запослене;
- превоз за долазак и одлазак са рада или накнаду трошкова за те сврхе.

Дакле, послодавац је дужан да запосленом упућеном на рад у иностранство обезбеди, у складу са чланом 118. тачка 4) Закона о раду, накнаду трошкова смештаја и исхране, ако му није обезбедио смештај и исхрану без накнаде. У сваком случају наведена одредба Закона гарантује запосленом да трошкове рада и боравка на раду у иностранству у погледу смештаја и исхране сноси послодавац запосленог. Ради се, дакле, о трошковима за преноћиште и све оброке запосленог у току дана (три главна obroka и евентуалне додатке). То напомињемо јер се у датом случају само надокнађују трошкови које запослени има док ради.

Имајући у виду наведено, накнада трошкова смештаја и исхране запосленом (који у оквиру пословне делатности послодавца послове обавља у иностранству) у случају и када послодавац јесте и када послодавац није запосленом обезбедио смештај и исхрану за време рада у иностранству, али му их плаћа (слично као и рад на терену), не подлеже плаћању пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање по основу зараде, при чему напомињемо да је потребна адекватна документација о висини стварних трошкова.

Слично је и у погледу превоза, када се ради о накнади трошкова превоза, која се не опорезује на основу поднетих карата за јавни превоз.

(Не)постојање обавезе плаћања социјалних доприноса у Србији када је предузетник (обавља делатност у Србији) истовремено у радном односу у Хрватској

Питање: Предузетник 1. 10. 2021. године одлази у Хрватску и тамо се запошљава на одређени период од годину дана. Предузетничка радња и даље ради у Србији јер има запослених радника. Да ли му се приликом исплате личне зараде обрачунава само порез или и ПИО допринос?

Одговор: Са Хрватском је закључен Споразум између Савезне Републике Југославије и Републике Хрватске о социјалном осигурању. Према чл. 10. Споразума, периоди осигурања навршени према правним прописима обе државе уговорнице, ако је то потребно, сабирају се за стицање права на давање и за одређивање трајања тог давања, под условом да се не поклапају. Осим тога, Закон о пензијском и инвалидском осигурању у чл. 12. ст. 1. т. 1) прописује да су осигураници самосталних делатности лица која, у складу са законом, самостално обављају привредну или другу делатност, ако нису обавезно осигурана по основу запослења. Имајући у виду наведене одредбе, мишљења смо да лице није у обавези да плаћа допринос за ПИО у РС, уз достављање доказа да је обавезно социјално осигурано по основу запослења у Хрватској и да тамо, по том основу, плаћа доприносе за социјално осигурање.

Такође, Министарство рада и социјалне политике дало је своје мишљење о обавезном социјалном осигурању странаца – оснивача привредног друштва у документу бр. 011-00- 00964/2010-07 од 2. 2. 2011, чији део гласи: „Одредбама члана 12. став 1. тачка 2. Закона о пензијском и инвалидском осигурању прописано је да се осигураницима самосталних делатности сматрају, између осталих, лица која су оснивачи, односно чланови привредних друштава у складу са законом, који у њима раде, без обзира на то да ли су у радном односу у при-

од врсте ауторског права. У складу са чл. 57. ст. 2. ЗПДГ, обвезнику – аутору и носиоцу сродних права на његов захтев, уместо нормираних, признаће се стварни трошкови које је имао при остваривању и очувању прихода, ако за то поднесе доказе.

Стопа пореза на приходе од ауторских и сродних права и права индустријске својине износи 20%. У овом случају постоји и обавеза плаћања до-

приноса за ПИО, док се допринос за здравствено осигурање плаћа уколико лице није осигурано по другом основу.

С друге стране, када су у питању хонорари за жири, постоји обавеза обрачуна и плаћања пореза на други приход по стопи од 20%, уз примену нормираних трошкова од 20%, у складу са чл. 85. ЗПДГ. Такође постоји и обавеза плаћања доприноса. **ПС**

Електронско издање ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

ПРОПИСИ.НЕТ је електронско издање које се налази на интернет страници **www.propisi.net** и садржи преко 250.000 докумената: прописе, судску праксу, службена мишљења надлежних министарстава, моделе уговора и обрасце из свих области, као и коментаре прописа врхунских стручњака, при чему су сва наведена документа међусобно повезана.

ЗАШТО СЕ ПРЕТПЛАТИТИ БАШ НА ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ?

- Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издаваја их на почетној страни.
- Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима, као и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.
- Зато што се приликом претраживања појмова нуде могући резултати.

За више информација и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Новине у систему финансирања здравствене заштите и контроле трошкова лечења осигураних лица – централизоване јавне набавке и електронско фактурисање

Увод

У циљу унапређења спровођења контроле трошкова лечења осигураних лица, као и оптималног управљања набавкама и залихама здравствених установа из Плана мреже, приступило се увођењу **информационог система за спровођење ефикаснијег управљања системом финансирања здравствене заштите и контроле трошкова лечења осигураних лица** на примарном, секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите. Те активности су и последица Закључка Владе 05 број 401-3252/2022 од 14. априла 2022. године, којим се одређује да се **у централизованим јавним набавкама** закључују уговори између здравствене установе из Уредбе о Плану мреже, која са Републичким фондом за здравствено осигурање има закључен уговор поводом остваривања права из обавезног здравственог осигурања, као купца, и добављача, уз супотпис Републичког фонда за здравствено осигурање, као наручиоца и платиоца у име и за рачун купаца. Осим контроле трошкова и оптимизације свих пословних процеса, измене које су предвиђене неопходне су и у циљу примене Закона о електронском фактурисању, чије се одредбе примењују од 1. маја 2022. године.

Услед свега наведеног, неопходно је да здравствене установе примарног, секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите из Плана мреже здравствених установа, затим здравствене установе специјализоване за продужену рехабилитацију, апотеке, установе социјалне заштите, институти/заводи за јавно здравље, институти/заводи за трансфузију крви, даваоци здравствених услуга ван Плана мреже, Институт за вирусологију, вакцине и серуме „Торлак“, Завод за биоциде и медицинску екологију, као и добављачи, испуњавају обавезе и одговорности о којима ће више речи бити у наставку текста.

Претходне процесне радње

У циљу усклађивања пословања са новом законском регулативом, односно како би здравствене установе из Плана мреже могле да поручују (требују) лекове и медицинска средства која се набављају у поступку централизоване јавне набавке, а добављачи исте да испоручују и да достављају фактуре платиоцу, тј. Републичком фонду за здравствено осигурање, и како би могло да се врши плаћање добављачима у име и за рачун здравствене установе, и то за испоручене лекове, медицинска средства, струју и гас, неопходно је да се спроведу следеће радње:

- Анексирање свих важећих оквирних споразума који су по основу спроведеног поступка централизоване јавне набавке закључени између Републичког фонда за здравствено осигурање и добављача, и то тако да све количине из оквирног споразума које нису реализоване до 31. маја 2022. године буду пренете у анекс оквирног споразума.

- Анексирањем важећих оквирних споразума, уговори закључени на основу истог између здравствене установе и добављача престају да важе. Уводи се нови модел трипартитних уговора, који подразумева потписивање уговора у електронској форми од стране добављача и здравствене установе као купца, уз супотпис Републичког фонда за здравствено осигурање, као наручиоца и платиоца.

- Важан услов за спровођење процедуре одобрења требовања, као и праћења трошкова лечења осигураних лица, јесте централизовани унифицирани шифарник лекова и шифарник медицинских средстава. Из тог разлога у нови економско-финансијски систем уведен је нови шифарник медицинских средстава, који је објављен на порталу РФЗО, а за чије је ажурирање сачињена Процедура за достављање захтева здравствене установе за увођење нове шифре у шифарнике лекова и медицинских средстава.

публички фонд за здравствено осигурање мора да буде означен у е-фактури као носилац јавне набавке како би се остварила могућност увида у фактуре здравствених установа. Путем Система е-фактура, поред примаоца фактуре, постоји и опција уноса носиоца јавне набавке (поље „ВТ-10”). Шифре и јединице мере добара која добављач испоручује и фактурише морају да буду у складу са новим јединственим шифарником, који је објављен на Порталу за шифарнике, а добављачима је доступан и на Порталу финансија.

Испорука добара по основу прихваћеног налога за набавку може да се реализује и из транши уколико добављач није у могућности да у истом тренутку испоручи сва требована добра. Ако се спроводи испорука у траншама, обавеза добављача је да укупна количина коју испоручује установи не прелази количину која је наведена у једном налогу за набавку. Уколико укупно по траншама добављач испоручи више него што је садржано у налогу за набавку, установа мора да упути рекламацију добављачу јер неће бити у могућности да унесе прекорачену количину на Портал. Фактуру за испоручену робу, у складу са Законом, добављач мора да унесе директно у Систем е-фактура, заједно са скенираном отпремницом, као доказом о испоруци добара здравственој установи. Приликом формирања е-фактуре добављач је у обавези да поштује правило по ком једно добро неће моћи да буде наведено у више редова. Такође, на једној е-фактури могу да буду фактурисана добра из само једног налога за набавку, а не из више њих јер се свака е-фактура референцира на један налог за набавку. За разлику од претходног, добра из једног налога за набавку могу да буду фактурисана кроз више е-фактура, под условом да укупне фактурисане количине по том налогу не прелазе иницијалне укупно одobreне количине. У случају испостављања књижног одобрења, мора да се наведе број фактуре на коју се односи књижно одобрење.

У складу са изнетим новинама у систему финансирања здравствене заштите, добављачи

више немају обавезу да достављају фактуре преко Портала финансија и пратећих веб-сервиса РФЗО, већ само преко Система е-фактура, са скенираном отпремницом у прилогу.

Фактуре за испоручена добра и извршене услуге које су Републичком фонду за здравствено осигурање достављане у папирној форми

Фактуре за испоручена добра и извршене услуге које су Републичком фонду за здравствено осигурање достављане у папирној форми – установе социјалне заштите, набавка и увоз ћелија и ткива ради пружања услуге пресађивања ћелија и ткива, трошкови упућивања запослених у другу здравствену установу због пружања услуга зрачне терапије, трошкови који настају у поступку управљања медицинским отпадом које фактуришу установе које обављају делатност јавног здравља, испоручене вакцине за спровођење програма обавезне имунизације које фактурише Институт за јавно здравље Србије, испоручене вакцине против бешнила и хуманог антирабичног имуноглобулина (серума) и испоручени материјал за дијализу лицима која су на кућној дијализи – **обавезно се од 1. маја 2022. године, односно од примене Закона о електронском фактурисању достављају у Систем е-фактура у форми у којој Закон то прописује.**

У супротном, Републички фонд за здравствено осигурање неће бити у могућности да плати те фактуре јер за то нису обезбеђени потребни услови. Осим е-фактура, Систему е-фактура потребно је доставити и све прилоге који се односе на конкретну фактуру. Након достављања комплетне документације Систему е-фактура од стране установа и добављача, надлежна филијала Републичког фонда за здравствено осигурање има обавезу да у року од тринаест дана прегледа све достављено и да одобри или оспори фактуру. У циљу обезбеђивања тачних и усаглашених евиденција добављачи и установе у обавези су да континуирано прате статус фактура у Систему е-фактура.

ПС

WWW.PROPISI.NET

Календар пореских и других обавеза за јун 2022. године

Закон о акцизама

Правилник о начину и поступку обрачунавања и плаћања акције на електричну енергију за крајњу потрошњу

Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акције на деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 5) и 7) Закона о акцизама, који се користе за транспортне сврхе и за грејање

Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акције на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 4), 5), 6) и 7) Закона о акцизама, који се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе

Опис	Период	Рок	Основ
Подношење пореске пријаве ПП ОА за обрачунату акцизу и ПП ОАЕЛ	1. 5 – 31. 5. 2022.	15. 6. 2022.	Обвезник акције дужан је да пореску пријаву за обрачун акције поднесе у року од 15 дана по истеку месеца за тај месец, односно по истеку месеца у којем се врши читавање
Плаћање акције	16. 5 – 31. 5. 2022. 1. 6 – 15. 6. 2022.	15. 6. 2022. 30. 6. 2022.	Уплата акције обрачунате за периоде
Захтев за рефакцију плаћене акције на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора, на обрасцу РЕФ-Г	1. 5 – 31. 5. 2022.	најраније 20. 6. 2022.	Привредни субјект који загрева пословни простор, односно физичко лице које загрева стамбени простор подноси захтев Пореској управи за рефакцију плаћене акције на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора
Захтев за рефакцију плаћене акције на гасна уља и биотечности која се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије, на обрасцу РЕФ-ЕТЕ	1. 5 – 31. 5. 2022.	најраније 20. 6. 2022.	Рефакцију плаћене акције остварује лице које се, у складу са прописима којима се уређује област енергетике, бави производњом електричне и топлотне енергије
Захтев за рефакцију плаћене акције на деривате нафте који се користе у индустријске сврхе, на обрасцу РЕФ-И	1. 5 – 31. 5. 2022.	најраније 20. 6. 2022.	Рефакцију плаћене акције остварује лице за гасна уља из члана 9. став 1. тачка 3) Закона о акцизама, која се користе као енергетско гориво у индустријске сврхе, односно када се предметни деривати нафте користе као енергетско гориво или као репродукциони материјал у процесу производње акцизних односно неакцизних производа

Закон о угоститељству

Опис	Период	Рок	Основ
Боравишна такса	1. 5 – 31. 5. 2022.	5. 6. 2022.	Боравишна такса за сваки дан боравка у угоститељском објекту

Закон о рачуноводству

Опис	Период	Рок	Основ
Достављање пратеће документације од стране правних лица и предузетника који имају обавезу ревизије финансијских извештаја	2021.	30. 6. 2022.	Правна лица и предузетници који имају обавезу ревизије финансијских извештаја у складу са законом којим се уређује ревизија дужни су да, уз редовне годишње финансијске извештаје, Агенцији доставе документацију прописану чланом 45. став 1. Закона о рачуноводству

Закон о порезу на премије неживотних осигурања

Правилник о начину обрачунавања, садржини и начину вођења евиденције, облику и садржини пореске пријаве пореза на премије неживотних осигурања

Опис	Период	Рок	Основ	Опис
Подношење обрасца ПП-ППНО за порез на премије неживотног осигурања	1. 5 – 31. 5. 2022.	10. 6. 2022.	5% од укупне премије осигурања утврђене уговором	Друштво за осигурање је порески обвезник пореза на премије неживотног осигурања. Образац ПП-ППНО подноси се без обзира на то да ли постоји обавеза плаћања за тај месец, а саставља се на основу закључених уговора о неживотном осигурању

Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање

Опис	Период	Рок	Основ
Уплата обавезе доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере	1. 5 – 31. 5. 2022.	15. 6. 2022.	Утврђивање обавезе доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере врши Пореска управа решењем, на основу података о осигураницима по том основу, које јој доставља надлежна организација за обавезно социјално осигурање
Крајњи рок за исплату зарада за претходни месец, односно обрачун и уплату доприноса за обавезно социјално осигурање на најнижу основицу ако послодавац нема средства за исплату зарада	1. 5 – 31. 5. 2022.	30. 6. 2022.	Исплаћена зарада или обрачунати доприноси за обавезно социјално осигурање
Плаћање доприноса на приходе од обављања самосталне делатности за претходни месец	1. 5 – 31. 5. 2022.	15. 6. 2022.	Члан 22. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање

Закон о порезу на додату вредност Правилник о порезу на додату вредност

Опис	Период	Рок	Основ
Подношење и плаћање ПДВ-а за пореског дужника који није обвезник ПДВ-а на обрасцима ПОПДВ и ПП ПДВ	1. 5 – 31. 5. 2022.	10. 6. 2022.	Пореску пријаву ПДВ дужни су да поднесу и порески дужници који нису обвезници ПДВ-а у року од десет дана по истеку пореског периода у којем је настала пореска обавеза
Подношење ПОПДВ и ПП ПДВ и уплата ПДВ-а од стране обвезника ПДВ-а и пореских дужника из члана 10. Закона, који имају месечни порески период, као и за обвезника из члана 36а Закона	1. 5 – 31. 5. 2022.	15. 6. 2022.	Порески период за који се обрачунава ПДВ, предаје пореска пријава и плаћа ПДВ јесте календарски месец за обвезника који је у претходних 12 месеци остварио укупан промет већи од 50.000.000 динара, као и за обвезника из члана 36а Закона
Обрасци РЕФ 1 и РЕФ 2	2021.	30. 6. 2022.	Рефакција ПДВ-а страном обвезнику и хуманитарној организацији једном годишње за добра и услуге обављене у РС у претходној календарској години

Чланом 80. став 5. Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 18/2016; ауџенџично тумачење – 95/2018) прописано је да, ако последњи дан рока пада на дан када орајан не ради, рок истиче кад прођекне први наредни радни дан.

Актуелни статистички подаци на дан 25. 5. 2022. године

1 Просечна месечна зарада по запосленом

Просечна зарада	Објављена	Бруто	Нето
Јануар 2022. године	25. 3. 2022.	97.877,00	70.920,00
Фебруар 2022. године	26. 4. 2022.	97.392,00	70.605,00
Март 2022. године	25. 5. 2022.	102.781,00	74.664,00

2 Доприноси за социјално осигурање

2.1 Стопе доприноса

Стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање од 1. јануара 2022. године:

Врста доприноса	На терет запосленог	На терет послодавца	Укупно
Укупно	19,90%	16,15%	36,05%
За пензијско и инвалидско осигурање	14,00%	11,00%	25,00%
За здравствено осигурање	5,15%	5,15%	10,30%
За осигурање од незапослености	0,75%	0%	0,75%

2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса

Најнижа месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи **30.880 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2022. године, а важиће до 31. децембра 2022. године.

2.3 Највиша основица за обрачун доприноса

Месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи највише **441.400 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2022. године, а важиће до 31. децембра 2022. године.

3 Минимална зарада

Месец у 2022. години	Број могућих часова рада у месецу	Минимална цена рада по часу – нето	Минимална нето зарада за месец
Јануар	168	201,22	33.804,96
Фебруар	160	201,22	32.195,20
Март	184	201,22	37.024,48

Месец у 2022. години	Број могућих часова рада у месецу	Минимална цена рада по часу – нето	Минимална нето зарада за месец
Април	168	201,22	33.804,96
Мај	176	201,22	35.414,72
Јун	176	201,22	35.414,72
Јул	168	201,22	33.804,96
Август	184	201,22	37.024,48
Септембар	176	201,22	35.414,72
Октобар	168	201,22	33.804,96
Новембар	176	201,22	35.414,72
Децембар	176	201,22	35.414,72

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор и топлог obroка, као и за износ увећане зараде за минули рад за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за преко-времени рад.

4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом

Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом по особи са инвалидитетом коју није запослио послодавац уплаћује приликом исплате зарада за текући месец, а **најкасније до 5. у наредном месецу**.

Месец у 2022. години	Износ учешћа
Јануар 2022. године	47.656,00
Фебруар 2022. године	51.098,00
Март 2022. године	48.938,50
Април 2022. године	48.696,00
Мај 2022. године	51.390,50

5 Индекс потрошачких цена

Месец у 2022. години	„Службени гласник РС”	Индекс потрошачких цена (текући месец у односу на просек претходне године)	Месечна стопа инфлације (текући месец у односу на претходни месец)	Годишња стопа инфлације (текући месец у односу на исти месец претходне године)
Јануар	27/2022	104,5	0,8%	8,2%
Фебруар	33/2022	105,7	1,1%	8,8%
Март	47/2022	106,5	0,8%	9,1%
Април	57/2022	108,2	1,5%	9,6%

НЕОПОРЕЗИВИ ИЗНОСИ ПРИМАЊА – од 1. фебруара 2022. године до 31. јануара 2023. године			
ВРСТА ИСПЛАТЕ	ОСНОВ ЗА ИСПЛАТУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН	Члан ЗПДГ
1	2	3	
ПОКЛОНИ деци запослених до 15 година старости поводом Нове године и Божића	На основу члана 119. став 2. Закона о раду, у складу са општим актом послодавца	Неопорезиво до 10.898 дин. по једном детету, док исплата преко тог износа, као и исплата детету старијем од 15 година, има карактер зараде	Члан 18. став 1. тачка 8)
НАГРАДЕ и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца	Исплаћује се у складу са одлуком послодавца	Неопорезиво до 14.480 динара годишње, остварено код једног послодавца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 85. став 1. тачка 11)
СОЛИДАРНА ПОМОЋ за случај рођења детета	Неопорезиво до висине просечне зараде исплаћене у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, по новорођеном детету	Просечна зарада за месец март 2022. године објављена је 25. 5. 2022. и износи 102.781 динара. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 12)
НАКНАДА ЗА ИСХРАНУ – хранарине спортистима аматерима	Спортистима аматерима исплаћују аматерски спортски клубови у складу са законом којим се уређује спорт	Неопорезиво до 10.898 динара месечно. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 13)
НОВЧАНА ПОМОЋ ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА која нису запослена код даваоца, која не представља еквивалент за неки њихов рад, односно противуслугу или противчинидбу за неку њихову активност у односу на даваоца		Неопорезиво до 14.480 динара годишње, остварено од једног исплатиоца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 30)
НАКНАДА ТРОШКОВА БОРАВКА физичким лицима која учествују у програмима Европске уније и других међународних организација у области образовања, обука, спорта, рада са младима, науке, истраживања и иновација	Исплаћене у складу са наведеним програмима	Неопорезиво до 111.380 динара на месечном нивоу. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 31)
ПРЕМИЈЕ за додатно добровољно пензијско осигурање и пензијски допринос у добровољни пензијски фонд и премије за добровољно здравствено осигурање, које послодавац уплаћује за запослене		Плаћа се порез на зараде (10%) и социјални доприноси (и из накнаде и на накнаду) на износ преко 6.541 динара нето. На износ до 6.541 динара не плаћају се ни порез ни доприноси	Чланови 146 и 21а
ПРЕМИЈЕ за неживотно колективно осигурање од последица незгода, колективно осигурање за случај тежких болести и хируршких интервенција и колективно осигурање живота за случај смрти запосленог услед болести	Такве уплате немају карактер зараде по Закону о раду, па се не плаћају социјални доприноси	Укупан износ је неопорезив уколико послодавац плаћа за све запослене	Члан 146

Зашто баш PROPISI.NET?

- ▶ Зато што је прегледан и једноставан и не захтева никакву специјалну обуку за коришћење (*user friendly*).
- ▶ Зато што је могућ приступ неограниченом броју докумената у току претплате.
- ▶ Зато што има највећи број прописа, примера судске праксе, правних мишљења, модела и других докумената.
- ▶ Зато што има претраживач који даје прецизно сортиране и брзе резултате претраге.
- ▶ Зато што се документа – прописи и др. – могу претраживати путем одговарајућих скраћеница и синонима који се у правној пракси често користе.
- ▶ Зато што је једини на тржишту који аутоматски бележи најпрегледаније документе сваког претплатника и издаваја их на почетној страни.
- ▶ Зато што има мејл-сервис који омогућава претплатницима да о новим прописима, примерима из судске праксе, правним мишљењима и стручним коментарима и другим документима из области које сами изаберу, буду информисани путем мејла истог дана кад су објављени у бази.
- ▶ Зато што ради са било ког рачунара на интернету, без икакве инсталације, а подржава рад и у интранет окружењу.
- ▶ Зато што је увек ажуран (не захтева ажурирање од стране претплатника).
- ▶ Зато што су текстови докумената и интерфејс доступни на ћирилици или латиници.
- ▶ Зато што једним кликом могу да се ископирају текстови у *Word* или *PDF* формату.
- ▶ Зато што има најсвеобухватнију и највећу базу судске праксе, са разгранатом структуром по одговарајућим правним гранама и правним институтима.
- ▶ Зато што се из текста прописа једним кликом приступа повезаним документима.

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси: НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

СТАТИСТИКА